

ตัวแบบ (MODEL) การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน (COMMUNITY CARE)

คู่มือการดำเนินงาน

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ
สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ISBN 978-974-9800-80-5 เอกสารวิชาการ สทส. ลำดับที่ 1/2550

คู่มือการดำเนินงาน
การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน

พิมพ์ครั้งที่ 2 กรกฎาคม 2551
จำนวน 40,000 เล่ม

คำนำ

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ และพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการนำร่องโครงการสนับสนุนการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชนขึ้น โดยมุ่งหมายให้เกิดการสร้างฐานชุมชนในการดูแลช่วยเหลือคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิแก่ผู้สูงอายุในชุมชนขึ้น โดยมีหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน เป็นหุ้นส่วนร่วมกันให้การดูแลช่วยเหลือ เฝ้าระวังและเตือนภัย และจัดบริการและสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุทุกคนของชุมชน ให้ได้รับสิทธิทุกด้าน คือ การมีอายุยืน การได้รับการคุ้มครอง การได้รับการส่งเสริม และการมีส่วนร่วม ซึ่งถือได้ว่าชุมชนมีการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุอย่างถ้วนหน้า และมีขอบเขตเป้าหมายที่จะให้การดูแล ช่วยเหลือผู้สูงอายุทุกคนได้ในระยะยาว

เอกสารฉบับนี้ ได้รวมสาระสำคัญของการดำเนินงานการคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชนไว้ เพื่อเป็นแนวทางที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่จะใช้เป็นคู่มือในระหว่างปฏิบัติหน้าที่เพื่อการนี้ โดยควรที่จะนำรายละเอียดในตัวแบบ ซึ่งเป็นอุดมทัศน์ที่กำหนดมาจากการวิจัยทดลองไปเป็นแนวทางดำเนินงานอย่างครบถ้วน เพื่อให้ผลที่เกิดขึ้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการและจำเป็น และการบรรลุถึงการได้รับสิทธิต่างๆ ของผู้สูงอายุในชุมชนอย่างแท้จริง

กลุ่มการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ
สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ 1 บทนำ	1
กล่าวนำ	1
จุดมุ่งหมาย	7
บทที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงาน	9
1. ระยะเตรียมการ	10
2. ระยะดำเนินงาน	11
บทที่ 3 คุณลักษณะของตัวแบบ (Model)	15
การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน	
ปรัชญา	15
เป้าหมาย	15
ฐานแนวคิด	16
หลักการ	17
กระบวนการ	22
ระยะเตรียมการ	22
ระยะดำเนินงาน	25
องค์ประกอบ	30
1. ผู้ปฏิบัติงาน	30
2. ผู้สูงอายุ	31
3. การสนับสนุน	31
4. การดูแลช่วยเหลือ คุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ	37
อุดมทัศน์ของตัวแบบ(Model)	46
การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	47
ผนวก ก การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ	49
ผนวก ข การจัดข้อมูล อผส. : การดูแล/ เฝ้าระวังผู้สูงอายุในหมู่บ้าน	69
ผนวก ค แบบบันทึกและวิเคราะห์ปัญหาความเดือดร้อน หรือความต้องการช่วยเหลือของผู้สูงอายุ รายบุคคล	70
ผนวก ง แบบบันทึกสรุปผลการช่วยเหลือให้บริการ ตามปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการ ของผู้สูงอายุ รายหมู่บ้าน	72
ผนวก จ หลักสูตรพื้นฐานเพื่อเป็น อผส.	73
ผนวก ฉ คำแนะนำในการเขียนโครงการเพื่อขอรับ การสนับสนุนงบประมาณ	80
บรรณานุกรม	85

บทที่ 1

บทนำ

กล่าววนำ

โครงการสนับสนุนการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชนเป็นการดำเนินงานในลักษณะโครงการนำร่องโดยวิธีการวิจัยทดลอง (Experimental Research) ของสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการเพิ่มขยายจากการดำเนินงานอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างฐานของชุมชนให้การดูแลช่วยเหลือ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิแก่ผู้สูงอายุในชุมชน (Community Care) โดยมีการขยายเนื้องานกว้างขึ้น ให้มีศักยภาพครอบคลุมต่อสิทธิต่างๆ ที่เป็นองค์รวมในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ โดยสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนทำหน้าที่เป็นฝ่ายดำเนินงานหลัก

ซึ่งนอกจากการดูแลช่วยเหลือ กลุ่มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุที่ประสบ
ปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนแล้ว ยังครอบคลุมถึงการดูแลสอดส่องและส่งเสริม
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทุกคนในชุมชน ทำให้ชุมชนมีการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ
ผู้สูงอายุอย่างถ้วนหน้า (Protected All Elderly's Right) และมีความมั่นคง
ในการดำเนินงานที่จะให้การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุทุกคนได้ในระยะยาว (Long
Term Care)

ในการดำเนินงานแยกเนื้องานการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ
ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ

1.1 การดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (Home Care) โดยมีเป้าหมายหลัก คือ ผู้สูงอายุที่ขาดผู้ดูแล ถูกทอดทิ้ง ถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ถูกละเลยเพิกเฉย ได้รับการดูแลไม่ถูกต้อง และยากจน

1.2 การดูแล ส่งเสริม สนับสนุนผู้สูงอายุทั่วไปในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถนำศักยภาพของตนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองครอบครัว และสังคม

2. การเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการเฝ้าสังเกต ระวังปัญหาหรือภัยต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมให้ชุมชนมีความตื่นตัว ต่อสถานการณ์ของผู้สูงอายุ ทำการเฝ้าระวังปัญหาสามารถบ่งชี้ความเป็นปัญหา โดยมี “ข้อมูล” ที่จะทราบได้ว่าผู้สูงอายุรายใดมีปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน หรืออยู่ในภาวะเสี่ยง และเข้าใจถึงสภาพปัญหาและแนวโน้มที่มีผลกระทบ ฯลฯ เพื่อดำเนินการเตรียมการป้องกัน บรรเทา ควบคุมจำกัดสถานการณ์ปัญหา มีระบบการแจ้งเตือนภัยให้ผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มผู้เสี่ยงภัยและบุคคลหรือหน่วยงาน อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทราบ และดำเนินการป้องกันหรือแก้ไขปัญหายอย่างเร่งด่วน ทัน เหตุการณ์และเหมาะสมตามมา โดยดำเนินการในรูปแบบ วิธีการ ตามความ สามารถ การคิดค้นและพัฒนาของคนในชุมชน

3. การจัดบริการและสวัสดิการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการดำเนินการเพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการจัดบริการและสวัสดิการโดยชุมชน และการประสานความร่วมมือในการจัดบริการและสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุจากคนในชุมชน หน่วยงาน และบุคคลต่างๆ ในท้องถิ่น

ระบบงานการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน 3 ลักษณะงานดังกล่าว มีองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อสร้างระบบงานให้เกิดขึ้น และสามารถดำเนินงานได้อย่างเข้มแข็ง บรรลุความมุ่งหมายที่จะให้การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิแก่ผู้สูงอายุในชุมชน ได้แก่

1. หน่วยงานดำเนินงาน

1.1 หน่วยงานหลักร่วมดำเนินงาน โดยเป็นหุ้นส่วนร่วมกัน 3 ฝ่าย ที่มีฐานะเท่าเทียมกัน คือ

- (1) หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน เป็นหน่วยงานกลางประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความมุ่งหมายให้เป็น หน่วยงานหลัก ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่ (Focal Point) ในการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องของโครงการฯ ในระยะยาว
- (3) ผู้นำชุมชน ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขับเคลื่อน งานในหมู่บ้านและท้องถิ่น

ทั้งนี้ ในทุกเขตพื้นที่ดำเนินงาน ไม่ว่าหน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงานจะเป็นหน่วยงานใดก็ตาม หุ้นส่วนร่วมดำเนินงานหลักอีก 2 ฝ่าย ต้องประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนเสมอ

1.2 เครือข่ายสนับสนุน คือ หน่วยงานและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาล วัด โรงเรียน กลุ่ม ชมรม องค์กร ฯลฯ

2. กลไก

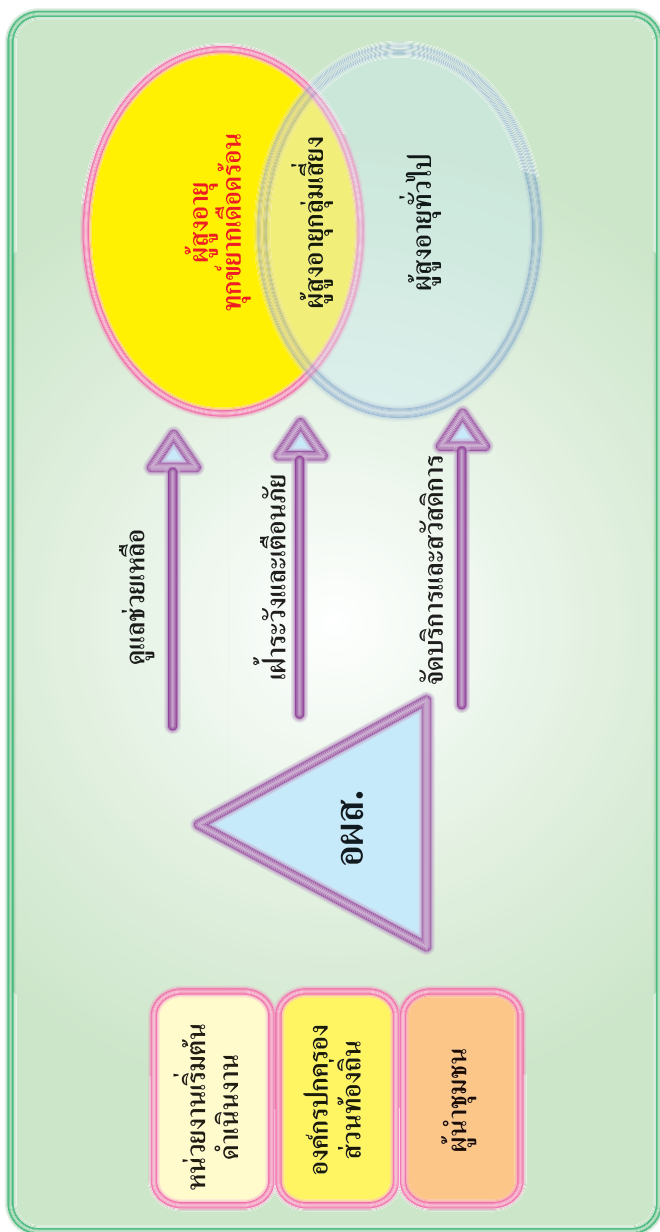
ในการดำเนินงานจะสร้างอาสาสมัครจากประชาชนที่สมัครใจและได้รับการเห็นชอบจากชุมชนให้เป็นตัวแทนมาทำหน้าที่ดูแลช่วยเหลือ ค้ำครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุของชุมชน ในชื่อ “อาสาสมัครผู้คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน” อักษรย่อใช้ “อผส.” เช่นเดียวกับ “อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน” และเป็นกลไกให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนบริหารจัดการขับเคลื่อนไปทำหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือ การเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม และการจัดบริการและสวัสดิการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

จุดมุ่งหมาย

1. เป้าหมายหลักในการดำเนินงาน ถือว่าผู้สูงอายุทุกคนในชุมชน ล้วนเป็นเป้าหมายของการดำเนินงาน โดยมีหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน ร่วมเป็นหุ้นส่วน ให้การดูแลช่วยเหลือ การเฝ้าระวังและ เตือนภัย และการจัดบริการและสวัสดิการ ให้ผู้สูงอายุได้รับสิทธิทุกด้าน คือ การมี อายุยืน การได้รับการคุ้มครอง การได้รับการส่งเสริม และการมีส่วนร่วม
2. การสร้างระบบงานและกลไกระดับปฐมภูมิขึ้นในชุมชน เพื่อเป็น ฐานดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้อย่างกว้างขวาง และสามารถปรับบทบาทภารกิจ ให้เอื้อประโยชน์ต่อบุคคลต่างๆ ในชุมชนด้วย

บทที่ 2

ขั้นตอนการดำเนินงาน

การดำเนินงานเพื่อจัดสร้างระบบงานการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ
ในชุมชนขึ้นเป็น 1 เขตพื้นที่ที่ดำเนินงาน แบ่งเป็น 2 ระยะ โดยมีรายละเอียด
ของขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ระยะเตรียมการ

1.1 หน่วยงงานเริ่มต้นดำเนินงาน พิจารณาพื้นที่ที่จะดำเนินงาน โดยคำนึงถึงคุณลักษณะของพื้นที่ คือ

(1) มีขนาดไม่เกิน 1 เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หากในตำบลนั้นมีทั้งเขต อบต. และเทศบาลอยู่รวมกัน ให้ดำเนินการแยกพื้นที่กัน ถือว่าเป็นคนละเขตพื้นที่

(2) ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ และประชาชนในพื้นที่ให้ความเห็นชอบยอมรับการดำเนินงาน และพร้อมให้การสนับสนุน

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต. หรือเทศบาล) ให้ความเห็นชอบยอมรับการดำเนินงาน และพร้อมให้การสนับสนุน

(4) มีหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องพร้อมเป็นเครือข่ายให้การสนับสนุน

1.2 หน่วยงงานเริ่มต้นดำเนินงาน ประสานความเข้าใจและความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน เป็นหุ้นส่วนร่วมดำเนินงานไปพร้อมกันอย่างมีแบบแผน เพื่อการบรรลุเป้าหมาย

2. ระดมความคิดเห็น

หุ้นส่วนร่วมดำเนินงาน 3 ฝ่าย อันประกอบด้วย

(1) หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (3) ผู้นำชุมชน ร่วมกันดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจกับประชาชนและผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่ให้ทราบถึงจุดมุ่งหมาย วิธีการ และผลดีที่จะเกิดขึ้นของการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความยอมรับและความพร้อมสนับสนุน

2.2 ประชุมประชาคมตำบลหรือรายหมู่บ้าน เพื่อพิจารณาคัดเลือก ผู้สมัครใจเป็นตัวแทนของชุมชนไปปฏิบัติหน้าที่เป็น อพส.

2.3 จัดอบรมความรู้ตามหลักสูตรพื้นฐาน ครั้งที่ 1 ให้แก่ผู้สมัคร เป็น อพส. ซึ่งชุมชนได้คัดเลือกแล้วนั้น ในการอบรมครั้งนี้ให้จัดอบรมเฉพาะ 9 วิชาแรกของหลักสูตรพื้นฐาน (ส่วนอีก 5 วิชาที่เหลือไปจัดรวมกับการอบรมเสริมความรู้) โดยเชิญวิทยากรในพื้นที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุและสิทธิผู้สูงอายุ เป็นผู้กำหนดรายละเอียดตามกรอบเนื้อหาของหลักสูตรและเป็นวิทยากรให้การอบรม ระยะเวลาจัดการอบรมประมาณ 2 ถึง 3 วัน รวม 15 ชั่วโมง

2.4 ส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานของ อพส. เพื่อช่วยเสริมสร้าง ให้ระบบงานและการทำหน้าที่ของ อพส. มีความเป็นระบบ และดำเนินไปในทิศทาง เพื่อประโยชน์สุขของผู้สูงอายุทุกคนในชุมชน โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของ อพส. ให้ชัดเจน กำหนดจัดแบ่งผู้สูงอายุให้ อพส. แต่ละคนดูแล ค้ำครอง เลือกตั้ง คณะกรรมการ อพส. การประชุมประจำเดือนของ อพส. สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่และการจัดกิจกรรมต่างๆ ของ อพส. การอำนวยความสะดวกอาคารสถานที่แก่กิจกรรม อพส. และผู้สูงอายุ การช่วยเหลือ จัดทำข้อมูลผู้สูงอายุของชุมชน การจัดบริการและสวัสดิการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ฯลฯ

2.5 จัดอบรมความรู้ตามหลักสูตรพื้นฐาน ครั้งที่ 2 จำนวน 5 วิชา รวมกับการอบรมเสริมความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ อพส. ในแต่ละเขตพื้นที่ การจัดอบรมครั้งนี้ ควรจัดภายหลังจาก อพส. ได้ปฏิบัติหน้าที่แล้ว 2 - 3 เดือน ซึ่ง อพส. พอจะประเมินตนเองได้ว่าควรได้รับการเสริมความรู้ ทักษะ และเสริมสร้างทัศนคติความเข้าใจในเรื่องใดเพิ่มเติม ระยะเวลาจัดการอบรมประมาณ 1 วันครึ่ง ถึง 2 วัน นอกจากนี้ อาจจัดการอบรมเสริมความรู้ การสัมมนา การศึกษาดูงาน ฯลฯ ให้แก่ อพส. เป็นระยะๆ ตามความจำเป็น

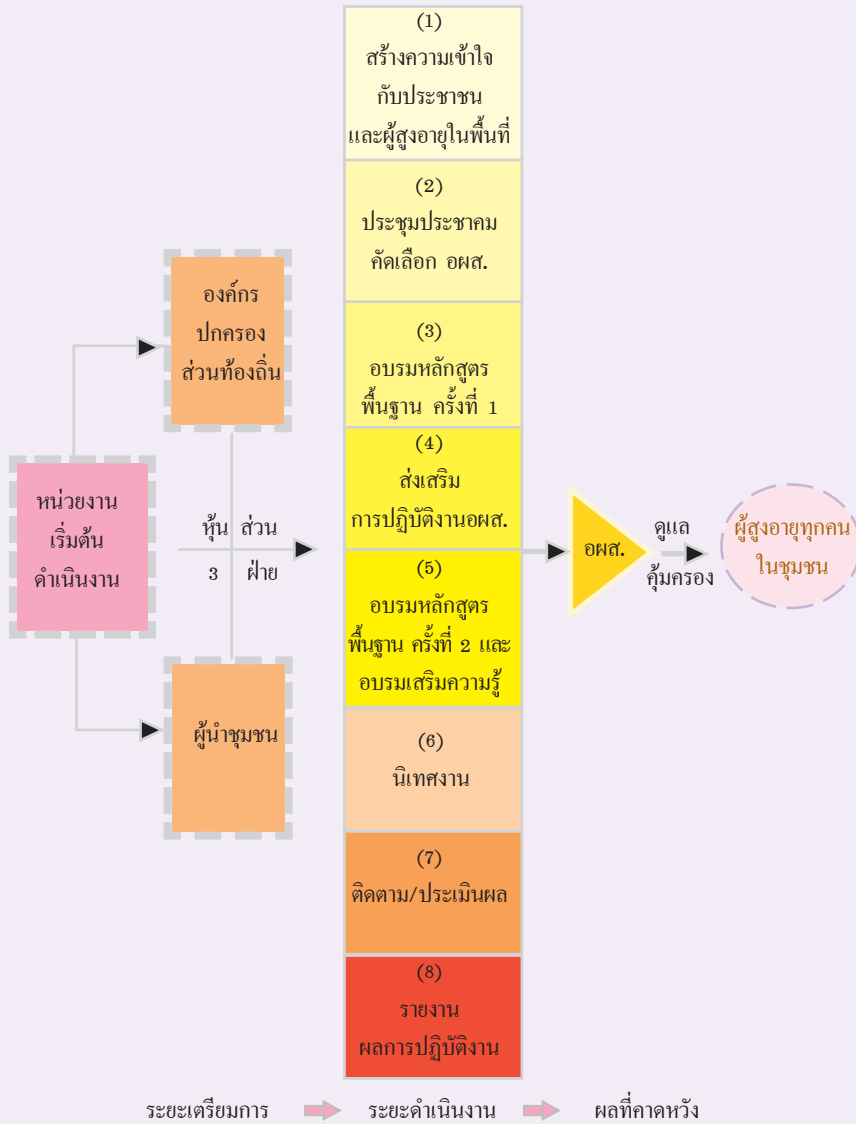
2.6 นิเทศ ให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของ อพส. ตลอดระยะเวลาดำเนินงาน

2.7 ติดตามประเมินผล เป็นระยะตลอดการดำเนินงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งคณะกรรมการ อพส. อพส. บทบาทของหุ้นส่วนดำเนินงาน แต่ละฝ่าย ความพึงพอใจของผู้สูงอายุและประชาชนในชุมชน ฯลฯ

2.8 การรายงานผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีการรายงานและรับรายงาน ได้ทราบถึงสภาพการดำเนินงาน และให้การดูแลช่วยเหลือ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ โดยใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น สมุดบันทึกกิจกรรมของ อพส. แบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน อพส. การรายงานผลของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

บทที่ 3

คุณลักษณะของต้นแบบ (Model) การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน

ปรัชญา

ส่งเสริมสถาบันหลักและประชาชน ให้การดูแล คุ้มครอง พิตักษ์สิทธิ
แก่ผู้สูงอายุทุกคนในชุมชน

เป้าหมาย

ดำเนินการเพื่อให้ชุมชน/ท้องถิ่น ให้การดูแลช่วยเหลือ คุ้มครองและ
พิทักษ์สิทธิทุกด้านแก่ผู้สูงอายุทุกคนในชุมชน

ฐานแนวคิด

ประกอบด้วย แนวคิดพื้นฐานในการดำเนินงาน คือ

(1) การดูแลช่วยเหลือ กลุ่มครอบครัวและพิทักษ์สิทธิทุกด้านแก่ผู้สูงอายุทุกคน ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีความสุขตราบอายุขัย

(2) การประสานความร่วมมือในการสร้างระบบงานที่เข้มแข็ง และมีการดำรงสภาพ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือ กลุ่มครอบครัวและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุแบบระยะยาว โดยการมีส่วนร่วมเป็นหุ้นส่วนดำเนินงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และผู้สูงอายุในชุมชน

(3) ดำเนินการโดยเน้นการดำรงรักษา วัฒนธรรมไทยที่มีความเอื้ออาทรระหว่างคนในชุมชน

(4) การส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชน และเครือข่าย ให้มีบทบาทในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชนอย่างถาวร

(5) ดำเนินการดูแลช่วยเหลือ กลุ่มครอบครัว และพิทักษ์สิทธิ โดยให้การดูแล ช่วยเหลือ การเฝ้าระวังและเตือนภัย และการจัดบริการและสวัสดิการ ให้แก่ผู้สูงอายุทุกคนในชุมชนให้ได้รับสิทธิทุกด้าน คือ การมีอายุยืน การได้รับการคุ้มครอง การได้รับการส่งเสริมและการมีส่วนร่วม

(6) การสร้างระบบงานและกลไกระดับปฐมภูมิในชุมชน/ท้องถิ่น ที่จะใช้เป็นฐานดำเนินงานด้านผู้สูงอายุได้อย่างกว้างขวาง และสามารถปรับบทบาทปฏิบัติการกิจให้เอื้อประโยชน์ต่อบุคคลต่างๆ และชุมชนในภาพรวม

หลักการ

ประกอบด้วย หลักการดำเนินงาน (Principles) ที่ต้องคำนึงถึง 16 ประการ เป็นปัจจัยสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวความคิด (Central Concept) ในการดำเนินงาน ทุกขั้นตอนและทุกวิธีการ ได้แก่

(1) การดูแลโดยชุมชน (Community Care)

คือ การดำเนินงานโดยการประสานงานภาคส่วนต่างๆ ในชุมชน/ท้องถิ่นให้เกิดระบบงานที่สามารถให้การดูแลช่วยเหลือ ค้ำครองและพิทักษ์สิทธิแก่ ผู้สูงอายุในชุมชนของตนเอง

(2) การเป็นหุ้นส่วนร่วมดำเนินงาน (Social Partnership)

คือ การส่งเสริมให้สถาบันหลักในชุมชน เป็นแกนหลักทำหน้าที่ดำเนินงาน โดยเป็นหุ้นส่วน ที่มีฐานะเท่าเทียมกัน 3 ฝ่าย ระหว่างหน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชน

(3) การดูแลที่บ้าน (Home Care)

คือ การไปให้การดูแลช่วยเหลือ ค้ำครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ ถึงบ้านพักของผู้สูงอายุแต่ละราย โดยเฉพาะผู้สูงอายุในกลุ่มที่ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน ได้แก่ ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ขาดผู้ดูแล ถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ถูกละเลย เพิกเฉย ได้รับการดูแลไม่ถูกต้อง ยาจน

(4) การดูแลระยะยาว (Long Term Care)

คือ การดำเนินงานโดยมีการจัดระบบงานและการปฏิบัติดูแลช่วยเหลือ กลุ่มครอบครัวและพิทักษ์สิทธิให้แก่ผู้สูงอายุอย่างมีเป้าหมาย ให้ความเพียงพอต่อความจำเป็นและความต้องการในสิทธิทุกด้าน และมีความต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ตลอดช่วงชีวิตของผู้สูงอายุ

(5) การดำเนินงานอย่างมีแบบแผน (Pattern)

คือ การยึดตัวแบบการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน เป็นแนวทางหลักในการดำเนินงานอย่างครบถ้วน

(6) ประโยชน์สูงสุดเพื่อสิทธิผู้สูงอายุ (Maximized Benefit)

คือ การดำเนินงานทั้งปวงต้องคำนึงถึงการก่อประโยชน์สูงสุด เพื่อผู้สูงอายุเป็นสำคัญ

(7) ความพอเพียง (Sufficiency)

คือการดำเนินงานต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีการสร้างภูมิคุ้มกัน ให้เกิดเป็นผลขึ้นทั้งกับระบบงานและการปฏิบัติ ของ อพส. ในการดูแลช่วยเหลือ กลุ่มครองและพิทักษ์สิทธิให้แก่ผู้สูงอายุอย่างพอเพียง

(8) ความครอบคลุมถ้วนทั่ว (Coverage)

คือ การดำเนินงานต้องประกอบด้วยเนื้องานหลัก 3 ประการ คือ การดูแลช่วยเหลือ การเฝ้าระวังและเตือนภัย และการจัดบริการและสวัสดิการ ให้แก่ผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่ม ทุกคนในชุมชน ให้ได้รับสิทธิทั้ง 4 ด้าน คือ การมีอายุยืน การได้รับการคุ้มครอง การได้รับการส่งเสริม และการมีส่วนร่วม

(9) การเป็นตัวแทนจากชุมชน (Community's Representative)

คือ การเลือกสรร การแต่งตั้งให้เป็น อพส. ปฏิบัติหน้าที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากชุมชน

(10) การมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย (Participation)

คือ การมีส่วนร่วมจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน และการตัดสินใจโดยสมัครใจ

(11) การรวมพลังทางสังคม (Social Integration)

คือ การระดม ประสานให้ภาคส่วนต่างๆ เป็นเครือข่ายให้การสนับสนุน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างระบบงานให้มีการรักษาระดับและคงภาวะของการดำเนินงานให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง และมีพัฒนาการมากยิ่งขึ้น

(12) การดำรงสภาพ (Stable)

คือ การประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ต้องมีจุดมุ่งหมายให้การดำเนินงานมีการเสริมสร้างระบบงานให้มีความเข้มแข็ง และสามารถคงภาวะการทำงานที่ของระบบงานและกลไกของงาน อพส. ให้ดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและมั่นคง

(13) การพัฒนา (Development)

คือ การดำเนินงานให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางเพิ่มความหลากหลายในกิจกรรมต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกสูงแก่ผู้สูงอายุให้มากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ และสามารถบรรลุการคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิทั้ง 4 ด้าน แก่ผู้สูงอายุทุกคนในชุมชน

(14) ความยืดหยุ่น (Flexibility)

คือ กระบวนการและองค์ประกอบของตัวแบบ อาจประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม

(15) ความเหมาะสมกับพื้นที่ (Indigenization)

คือ การใช้กระบวนการและองค์ประกอบของตัวแบบให้ดำเนินงานไปได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทในแต่ละพื้นที่

(16) ความรับผิดชอบ (Responsibility)

คือ หน่วยงานแกนหลักทุกฝ่ายที่ร่วมเป็นหุ้นส่วนดำเนินงาน ต้องมีการแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่และรับผิดชอบหลักต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยควรเป็นผู้มีศักยภาพเพียงพอ และสามารถทำหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่อง และไม่ควรเปลี่ยนผู้ทำหน้าที่และรับผิดชอบหลักในระยะ 1 ปีแรกของการดำเนินงาน

กระบวนการ	คุณลักษณะ
ระยะเตรียมการ 1. การกำหนดพื้นที่ดำเนินงาน	1. มีขนาดไม่เกิน 1 เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ และประชาชนในพื้นที่ให้การยอมรับการดำเนินงาน 3. มีหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนได้
2. บทบาทหน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน	1. มีข้อมูลผู้สูงอายุในพื้นที่นั้น โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน เช่น ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ขาดผู้ดูแล ถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ถูกละเลยเพิกเฉย ได้รับการดูแลไม่ถูกต้อง ยากจน และสภาพความต้องการ และจำเป็นในการคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ 2. ประเมินปัญหาและความต้องการของชุมชน ผู้สูงอายุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้อง 3. สร้างความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาแก่ชุมชนผู้สูงอายุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้อง 4. สร้างความร่วมมือจากชุมชน ผู้สูงอายุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้อง 5. สร้างเครือข่ายสนับสนุนในด้านการดำเนินงานวิชาการ ทรัพยากร การอำนวยความสะดวก และอื่นๆ ที่จำเป็น 6. มีแผนการดำเนินงาน

กระบวนการ	คุณลักษณะ
	7. กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายที่ดำเนินงานร่วมกัน 8. มีงบประมาณดำเนินงาน
3. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชน	1. มีความพร้อมร่วมดำเนินงานตามบทบาทและภารกิจที่กำหนดในทุกขั้นตอนและพร้อมสนับสนุนให้ระบบงานอพลส. ในท้องถิ่นดำรงสภาพได้อย่างมั่นคง
4. การเตรียมหลักสูตรพื้นฐานด้านการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุและผู้พิการ	1. มีองค์ความรู้ของหลักสูตรพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุและผู้พิการและผู้สูงอายุของอาสาสมัครผู้สูงอายุและผู้พิการและผู้สูงอายุในชุมชน (อพลส.) ในด้านต่างๆ ได้แก่ (1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุ (2) แนวคิดเรื่องผู้สูงอายุและการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ (3) จิตวิทยาผู้สูงอายุ (4) การเสริมสร้างสุขภาพผู้สูงอายุ (5) ทักษะในการดูแลผู้สูงอายุ (6) การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานสำหรับผู้สูงอายุ (7) คุณธรรมจริยธรรมในการดูแลผู้สูงอายุ (8) บริการและเครือข่ายงานผู้สูงอายุ (9) บทบาทอาสาสมัครผู้สูงอายุและผู้พิการและผู้สูงอายุในชุมชน (10) การผู้สูงอายุและผู้พิการและผู้สูงอายุ (11) ทักษะการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิ

กระบวนการ	คุณลักษณะ
	(12) การศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ด้านสิทธิผู้สูงอายุ (13) ระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ (14) การจัดบริการและสวัสดิการทางสังคม เพื่อผู้สูงอายุ 2. การจัดการอบรมหลักสูตรพื้นฐาน ซึ่งมี 14 วิชา ให้แบ่งการอบรมเป็น 2 ครั้ง (1) ครั้งที่ 1 จำนวน 9 วิชา (วิชาที่ 1 – 9) (2) ครั้งที่ 2 จำนวน 5 วิชา (วิชาที่ 10 – 14) ทั้งนี้ การอบรมทั้ง 2 ครั้ง ไม่ควรจัดในช่วงเวลาใกล้เคียงกันหรือรวมเป็นครั้งเดียว การอบรมครั้งที่ 2 ควรจัดภายหลังจากที่ อพส. ได้ปฏิบัติหน้าที่และมีการสำรวจจัดแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุภายในชุมชนที่ทำให้พอทราบสภาพปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุบ้างแล้ว 3. นักวิชาการด้านผู้สูงอายุในท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณา กำหนดรายละเอียดของเนื้อหาภายในหลักสูตร ส่วนการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุให้ถือตามหลักสูตรกลาง 4. สามารถปรับเปลี่ยนจัดรายละเอียดของเนื้อหาภายในหลักสูตรได้ตามความเหมาะสมกับบริบทที่เกี่ยวข้องในพื้นที่แต่ละแห่ง

กระบวนการ	คุณลักษณะ
ระยะดำเนินงาน	หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงานต้องดำเนินงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนในทุกขั้นตอน โดยประสานส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นลักษณะดังนี้ 1. ชี้แจงบทบาทภารกิจของ อพส. และการดำเนินงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ อพส. แก่ประชาชนที่สนใจสมัครอบรมเป็น อพส. 2. หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงานรับสมัครประชาชน ผู้มีความสนใจเข้าอบรมเป็น อพส. โดยควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ 2.1 ผ่านการคัดเลือกจากการประชาคมในชุมชน/ท้องถิ่น 2.2 มีความสมัครใจ 2.3 มีความตั้งใจทำหน้าที่อย่างต่อเนื่อง 2.4 มีเวลาเพื่อทำหน้าที่ 2.5 มีวัยและวุฒิภาวะที่เหมาะสม 2.6 มีสุขภาพกายและจิตที่เหมาะสม 2.7 พออ่านออกเขียนได้ 3. อบรมเพื่อเป็น อพส. 3.1 อบรมตามหลักสูตรพื้นฐานเพื่อเป็น อพส. 3.2 วิทยากรต้องมีความรู้ด้านผู้สูงอายุและสิทธิผู้สูงอายุ 3.3 ประเมินความรู้หลังอบรมของผู้เข้ารับการอบรม

กระบวนการ	คุณลักษณะ
	3.4 ประเมินกระบวนการอบรมเพื่อประโยชน์ต่อการจัดอบรมเสริมความรู้สร้างความเข้มแข็งแก่ อพส. ต่อไป 4. การสมัครเป็น อพส. กำหนดเงื่อนไข ดังนี้ 4.1 ผู้จะเป็น อพส. ต้องเป็นผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรพื้นฐานเพื่อเป็น อพส. 4.2 ผู้จะเป็น อพส. ต้องทำการสมัครเป็น อพส. 5. การส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานของ อพส. 5.1 สำรวจและจำแนกผู้สูงอายุในชุมชน ทั้งหมดแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน เช่น ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ขาดผู้ดูแล ถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ถูกทะเลาะเบาะแว้ง ได้รับการดูแลไม่ถูกต้อง ฯลฯ (2) ผู้สูงอายุอื่นในชุมชนนอกจากกลุ่มที่ (1) 5.2 จัดทำข้อมูลผู้สูงอายุเป้าหมาย จำนวน สภาพปัญหา หรือความต้องการในการดูแลช่วยเหลือคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ 5.3 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น “ศูนย์สนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่” ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานของ อพส. ร่วมกับผู้นำชุมชนในตำบล

กระบวนการ	คุณลักษณะ
	5.4 จัดตั้งคณะกรรมการ อพส. ที่สามารถเป็นผู้แทนประจำหมู่บ้านได้ 5.5 มีงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ 5.6 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่ชุมชนต่อการออกไปปฏิบัติหน้าที่ของ อพส. 5.7 มีการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานของ อพส. เพื่อทราบสภาพปัญหาการปฏิบัติดูแลช่วยเหลือคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ และพัฒนาการของผู้สูงอายุ 6. การอบรมเสริมความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ อพส. 6.1 หาความต้องการในการอบรมของ อพส. 6.2 อบรมเสริมความรู้ ทักษะ และทัศนคติให้แก่ อพส. อย่างเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน โดยขึ้นอยู่กับการต้องการในการอบรมของ อพส. แต่ละพื้นที่ และความคุ้มค่า 6.3 วิทยากรควรมีความรู้ด้านผู้สูงอายุและสิทธิผู้สูงอายุ 6.4 เนื้อหาการอบรมควรใช้ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของ อพส. และความต้องการของผู้สูงอายุประกอบในการอบรมนั้นด้วย

กระบวนการ	คุณลักษณะ
	6.5 วิธีการอบรมควรเน้นให้ อพส. เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบการมีส่วนร่วม และต้องสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมที่จะทำหน้าที่เป็น อพส. ได้อย่างแท้จริง 6.6 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานภายในกลุ่ม อพส. และหน่วยงาน/ผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งในท้องถิ่นและจากต่างท้องถิ่น 7. การนิเทศงาน อพส. 7.1 หน่วยงาน/ผู้เกี่ยวข้องที่อาจให้การนิเทศงานแก่ อพส. คือ หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงานองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน คณะกรรมการ อพส. 7.2 หน่วยงาน/ผู้เกี่ยวข้องให้การนิเทศงานแก่ อพส. อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับภาระหน้าที่ที่ศึกษาของงาน ความรู้ ทักษะ ทักษะคติ ฯลฯ ที่จำเป็นเพียงพอและเกิดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนางาน 8. การติดตาม/ประเมินผล 8.1 หน่วยงาน/ผู้เกี่ยวข้องที่อาจติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของ อพส. คือ หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการ อพส. 8.2 หน่วยงาน/ผู้เกี่ยวข้องทำการติดตาม/ประเมินผลอย่างมีเป้าหมายเป็นระยะ และมีความต่อเนื่อง

กระบวนการ	คุณลักษณะ
	8.3 ใช้วิธีการที่ทำให้ อพส. เกิดกระบวนการเรียนรู้ และมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการทบทวนการปฏิบัติงานของตนเอง และพัฒนางาน 8.4 กรอบการติดตาม/ประเมินผลที่ควรให้ความสำคัญ ได้แก่ (1) การปฏิบัติหน้าที่ของ อพส. (2) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ อพส. (3) ความครอบคลุมต่องานหลักทั้ง 3 ด้าน (4) ความครอบคลุมต่อผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่ม (5) ความครอบคลุมต่อสิทธิผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน (6) ความพึงพอใจของผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่ม (7) การมีส่วนร่วมดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (8) การยอมรับและประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ (9) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนางาน 9. การรายงานผลการปฏิบัติงาน โดยควรจัดให้มีการรายงานผลตามความจำเป็นให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อร่วมกันพัฒนางาน

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
1. ผู้ปฏิบัติงาน 1.1 อพส.	- ต้องได้รับการคัดเลือกจากการประชุมในชุมชน/ท้องถิ่น - ต้องเป็นผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรพื้นฐานเพื่อเป็นอพส. และมีการสมัครเป็น อพส. - มีเวลาปฏิบัติงานไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 2 วัน - อัตราส่วนการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสม คือ - อพส. 1 คน ควรดูแลและช่วยเหลือผู้สูงอายุกลุ่มที่ 1 ที่มีความทุกข์ยากเดือดร้อนไม่น้อยกว่า 5 คน - อพส. คนเดียวกันนั้น ควรให้การดูแลสอดคล้องและช่วยเหลือคุ้มครองผู้สูงอายุอื่นในกลุ่มที่ 2 อีกไม่น้อยกว่า 15 คน - การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติหน้าที่ของ อพส. ไม่ว่าจะเป็นการพ้นจากหน้าที่หรือเข้ารับหน้าที่ใหม่ ต้องได้รับการเห็นชอบโดย - จากการประชุมในชุมชน/ท้องถิ่นและผู้สูงอายุหรือ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับผู้นำชุมชน คณะกรรมการอพส. และผู้สูงอายุ - ผู้เข้ามาเป็น อพส. ใหม่ ต้องมีความรู้ในการดูแลผู้สูงอายุก่อนปฏิบัติหน้าที่ เช่น เข้ารับการอบรมหลักสูตรพื้นฐานเพื่อเป็น อพส. หรือการอบรมความรู้ในการดูแลช่วยเหลือ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ หรือรับการถ่ายทอดความรู้จากอพส. เดิม ฯลฯ

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
1.2 คณะกรรมการ อพส.	7. ในพื้นที่ 1 เขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมี อพส. ประมาณ 40 – 60 คน หรือกำหนดโดยคำนวณจากอัตราส่วนการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสม 1. เป็นคณะกรรมการ อพส. ประจำเขตพื้นที่ 2. ได้รับการเลือกจาก อพส. ในเขตพื้นที่ให้ทำหน้าที่เป็นผู้แทน 3. กรรมการ อพส. ควรเป็นผู้แทน อพส. จากหมู่บ้านต่างๆ ภายในเขตพื้นที่อย่างน้อยหมู่บ้านละ 1 คน
2. ผู้สูงอายุ	ผู้สูงอายุที่เป็นเป้าหมายในการดำเนินงาน คือ บุคคลทุกคนในชุมชน ซึ่งมีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และอาจรวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอายุค่อนข้างมาก ซึ่ง อพส. เห็นว่าเป็นผู้สูงอายุ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน เช่น ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ขาดผู้ดูแล ถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ถูกละเลยเพิกเฉย ได้รับการดูแลไม่ถูกต้อง ยกจน ฯลฯ กลุ่มที่ 2 ผู้สูงอายุอื่นในชุมชนนอกจากกลุ่มที่ 1
3. การสนับสนุน	หน่วยงานที่ร่วมในการดำเนินงาน ประกอบด้วย หน่วยงาน และกลุ่มบุคคล รวม 3 ฝ่าย โดยมีฐานะเป็นหุ้นส่วนดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบอย่างมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน (Equal Partnership) ได้แก่

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
3.1 หน่วยงานหลักที่ร่วมในการดำเนินงาน อพส.	1. หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน ความหมาย เป็นหน่วยงานที่เริ่มดำเนินงาน อพส. ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ลักษณะหน่วยงาน ควรเป็นหน่วยงาน องค์กรที่มีสถานภาพมั่นคงในสังคมมากกว่าเป็นบุคคล หรือคณะบุคคล เพื่อให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนระบบการดำเนินงาน อพส. ให้มีประสิทธิภาพมีความสมบูรณ์ตามตัวแบบเข้าใจวิธี ดำเนินการตามตัวแบบและเพื่อมุ่งก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการ ดูแลช่วยเหลือคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน อาจเป็นหน่วยงานจากระดับใดระดับหนึ่ง ดังต่อไปนี้ - ส่วนกลาง เช่น กระทรวง กรม สำนักงาน ฯลฯ - ส่วนภูมิภาค เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สถาบันการศึกษา ฯลฯ - ส่วนท้องถิ่น เช่น อบต. เทศบาล สถานีอนามัย - อื่นๆ เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน ชมรมผู้สูงอายุ ฯลฯ

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
	2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ความหมาย เป็นผู้ร่วมดำเนินงานของหน่วยงาน เริ่มต้นดำเนินงานตั้งแต่แรกเริ่ม และมีบทบาทเป็นศูนย์กลางสนับสนุนในการปฏิบัติงานในพื้นที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้แก่การดำเนินงานของ อพส. อย่างใกล้ชิด ลักษณะหน่วยงาน เป็นหน่วยงานในท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่เข้าร่วมให้การสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงาน เริ่มต้นดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง 3. ผู้นำชุมชน ความหมาย เป็นผู้ร่วมดำเนินงานของหน่วยงาน เริ่มต้นดำเนินงานร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่แรกเริ่ม ลักษณะ เป็นผู้นำที่มีศักยภาพสูงภายในชุมชน/ท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน อนึ่ง ผู้นำชุมชน อาจรวมถึงกรรมการบริหาร หรือ สมาชิกสภาของ อบต. หรือเทศบาล ผู้นำกลุ่ม และผู้นำผู้สูงอายุด้วย
3.2 เครือข่ายสนับสนุน	ความหมาย เป็นผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน อพส. ลักษณะหน่วยงาน เป็นหน่วยงาน องค์การ สถาบัน กลุ่มบุคคล ฯลฯ ที่เข้ามาให้การสนับสนุนการดำเนินงาน

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
3.3 การจัดระบบ ดำเนินงาน	อพส.ในเขตพื้นที่นั้น ซึ่งเครือข่ายสนับสนุนอาจมาจาก แหล่งเดียวหรือหลายแหล่งจากระดับต่างๆ ดังนี้ • ส่วนกลาง เช่น กระทรวง กรม สำนักงาน ฯลฯ • ส่วนภูมิภาค เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี มหาวิทยาลัย หน่วยงานของ กระทรวงยุติธรรม ฯลฯ • ส่วนท้องถิ่น เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาล ชุมชน ฯลฯ • เครือข่ายสนับสนุน เช่น - สถาบันการศึกษา เช่น วิทยาลัยพยาบาลบรม ราชชนนีมหาวิทยาลัย ฯลฯ - องค์กรภาคเอกชน เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน ชมรมผู้สูงอายุ ฯลฯ - องค์กรชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพ กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มแม่บ้าน ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำ หมู่บ้าน ฯลฯ - ผู้มีบทบาทในชุมชน เช่น อพม., อสม., อช. ฯลฯ - ผู้สูงอายุและประชาชนในชุมชน การจัดระบบสนับสนุนการดำเนินงาน อพส. มีลักษณะ ต่างๆ ที่สามารถใช้ดำเนินงานได้ ตั้งแต่การเริ่ม ดำเนินงาน การสนับสนุน จนถึงการมี อพส. ขึ้นมา ดำเนินงานต่างๆ โดยประกอบด้วย หน่วยงานระดับ

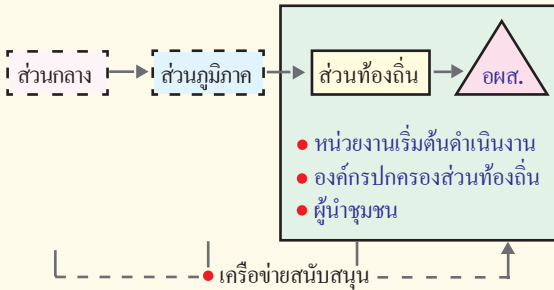

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
	ต่างๆ ในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น การจัดโครงสร้างระบบสนับสนุนควรมีลักษณะต่างๆ ดังนี้ (1) ลักษณะที่ 1 หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงานเป็น หน่วยงานในส่วนกลาง ประกอบด้วย หน่วยงานในส่วนกลางเป็น หน่วยงาน เริ่มต้นดำเนินงาน หน่วยงานส่วนภูมิภาค ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนและเชื่อมโยงงาน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์สนับสนุน การปฏิบัติงานในพื้นที่ และมีผู้นำชุมชนร่วมดำเนินการ นอกจากนี้ อาจมีหน่วยงานอื่น ๆ ในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ร่วมเป็นเครือข่ายให้การ สนับสนุน <pre> graph LR A[ส่วนกลาง] --> B[ส่วนภูมิภาค] B --> C[ส่วนท้องถิ่น] C --> D[อพส.] </pre> ● หน่วยงาน เริ่มต้น ดำเนินงาน ● หน่วยงาน เชื่อมโยง ● องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น ● ผู้นำชุมชน เครือข่ายสนับสนุน

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
	(2) ลักษณะที่ 2 หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงานเป็นหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย หน่วยงานส่วนภูมิภาคเป็นหน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์สนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่และมีผู้นำชุมชนร่วม ดำเนินงาน นอกจากนี้ อาจมีหน่วยงานอื่นๆ ในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ร่วมเป็นเครือข่ายให้การสนับสนุน <pre> graph LR A[ส่วนกลาง] -.-> B[ส่วนภูมิภาค + ส่วนท้องถิ่น] B --> C[อพส.] D[เครือข่ายสนับสนุน] -.-> B </pre> • หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน • องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น • ผู้นำชุมชน (3) ลักษณะที่ 3 หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงานเป็นหน่วยงานในส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย หน่วยงานส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน เช่น อบต., เทศบาล, สถานีอนามัย, ชมรมผู้สูงอายุ ฯลฯ และหน่วยงานนั้นหรือหน่วยงานอื่นในส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์สนับสนุนการ

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
	ปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยจะต้องมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนร่วมดำเนินงานด้วย นอกจากนี้ อาจมีหน่วยงานอื่นๆ ในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นร่วมเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายให้การสนับสนุน
4. การดูแลช่วยเหลือ คุ้มครองและพิทักษ์ สิทธิผู้สูงอายุ 4.1 องค์ความรู้	หลักสูตรพื้นฐานเพื่อเป็น อพส. ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และทัศนคติในการดูแลช่วยเหลือคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ มีกรอบเนื้อหา 14 วิชา ดังนี้ 1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุ 2. แนวคิดเรื่องผู้สูงอายุและการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ 3. จิตวิทยาผู้สูงอายุ

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
4.2 กิจกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของ อผส.	4. การเสริมสร้างสุขภาพผู้สูงอายุ 5. ทักษะในการดูแลผู้สูงอายุ 6. การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานสำหรับผู้สูงอายุ 7. คุณธรรม จริยธรรมในการดูแลผู้สูงอายุ 8. บริการและเครือข่ายงานผู้สูงอายุ 9. บทบาทอาสาสมัครผู้คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน 10. การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ 11. ทักษะการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิ 12. การศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ด้านสิทธิผู้สูงอายุ 13. ระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ 14. การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ
	หน้าที่หลัก 1. อผส. ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยมีสิ่งที่จะต้องคิดคำนึงถึงอย่างควบรวมกัน 3 ประการ คือ 1.1 ความครอบคลุมต่อลักษณะงาน คือ (1) การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ (2) การเฝ้าระวังและเตือนภัย (3) การจัดบริการและสวัสดิการ

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
	1.2 ความครอบคลุมต่อผู้สูงอายุทุกคน คือ (1) ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน (2) ผู้สูงอายุอื่นในชุมชน 1.3 ความครอบคลุมต่อสิทธิผู้สูงอายุ คือ (1) สิทธิการมีอายุยืน (2) สิทธิการคุ้มครอง (3) สิทธิการส่งเสริม (4) สิทธิการมีส่วนร่วม 2. ในการปฏิบัติหน้าที่ของ อพส. ผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่ม อาจได้รับการดูแลช่วยเหลือ คุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ (1) เยี่ยมเยียนดูแลทุกข์สุข (2) ดูแลอาหารการกิน (3) ดูแลเรื่องยา (4) ช่วยเรื่องออกกำลังกาย (5) พาออกไปพบแพทย์ (6) พาแพทย์มาตรวจรักษาที่บ้าน (7) พาไปร่วมงานในชุมชน (8) พาไปพักผ่อนนอกบ้าน (9) พาไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา (10) ช่วยปรับสภาพที่อยู่ในบ้านให้เหมาะสม (11) รวมกลุ่มผู้สูงอายุทำกิจกรรม (12) ให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุและครอบครัว

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
	(13) ให้คำปรึกษาแก่ผู้สูงอายุเมื่อเกิดปัญหา (14) ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและการเข้าถึงสิทธิต่างๆ (15) ให้ข้อมูลบริการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ (16) ประสานหน่วยงานให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ (17) เก็บข้อมูลผู้สูงอายุ (18) เฝ้าระวังปัญหาแก่ผู้สูงอายุ (19) พาไปติดต่อทำกิจธุระหรือทำการแทนผู้สูงอายุ (20) จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ 3. จัดทำข้อมูลสถิติผู้สูงอายุของชุมชนและจัดแสดงให้ประชาชนในชุมชนทราบและเห็นได้อย่างชัดเจนในที่สาธารณะโดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับ 3.1 ชื่ออภส. พร้อมทั้งผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่ม คือ ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนและผู้สูงอายุอื่นที่อภส. รายนันให้การดูแลอยู่ โดยจัดแสดงรายชื่อ อภส. ทุกคน และผู้สูงอายุทั้ง 2 กลุ่มทุกคนที่ได้รับการดูแลคุ้มครองและเฝ้าระวังจาก อภส. แต่ละรายและอาจติดภาพถ่ายร่วมกับรายชื่อเหล่านั้น ทั้งนี้ ต้องคำนึงว่าจะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หรือไม่ด้วย

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
	3.2 จำนวนผู้สูงอายุ ประเภทกลุ่มผู้สูงอายุ สภาพปัญหา ความต้องการกิจกรรมต่างๆ ที่ทำเพื่อผู้สูงอายุ ฯลฯ 4. วิเคราะห์สภาพปัญหา ความจำเป็น และความต้องการของผู้สูงอายุเป็นรายบุคคลและในภาพรวม เพื่อให้มีความพร้อมดำเนินงานหรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการ 5. รณรงค์ให้ชุมชนมีความตื่นตัว เห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมให้การดูแล ช่วยเหลือ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิแก่ผู้สูงอายุในชุมชนของตนเอง หน้าที่อื่น 1. ให้การดูแลช่วยเหลือ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุ และบุคคลอื่นในชุมชน 2. ร่วมบำเพ็ญประโยชน์และพัฒนาชุมชนด้านต่างๆ
4.3 แนวปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงาน	แนวปฏิบัติของ อผส. 1. ให้การดูแลช่วยเหลือ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ โดยการให้การดูแล การเฝ้าระวังและเตือนภัยและการจัดบริการและสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชนทุกคน โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความทุกข์ยาก เดือดร้อน และ (2) ผู้สูงอายุอื่นในชุมชน

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
	โดยให้การดูแลช่วยเหลือคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิตามความจำเป็นและความต้องการของผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง เท่าเทียม เพียงพอ และสม่ำเสมอและสามารถครอบคลุมสิทธิของผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน คือ (1) การมีอายุยืน (2) การคุ้มครอง (3) การส่งเสริม (4) การมีส่วนร่วม 2. ให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ 3. ให้ความรู้แก่สมาชิกครอบครัว ประชาชนในชุมชน เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุอย่างถูกต้องเหมาะสม 4. เผื่อไว้และเตือนภัยสำหรับผู้สูงอายุ 5. เป็นสื่อกลางในการนำ ประสาน ส่งต่อบริการสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ 6. เป็นสื่อกลางในการนำ ประสาน ส่งต่อบริการสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน 7. อพส. 1 คน ให้การดูแลผู้สูงอายุที่แบ่งตามความรับผิดชอบ เป็น 2 กลุ่ม คือ (1) ดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุกลุ่มที่ 1 ไม่น้อยกว่า 5 คน (2) ดูแลสอดส่องผู้สูงอายุกลุ่มที่ 2 ไม่น้อยกว่า 15 คน

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
	แนวปฏิบัติของคณะกรรมการ อพส. 1. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนระบบการปฏิบัติงานของ อพส. ในเขตพื้นที่ที่สามารถดูแลช่วยเหลือคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุทุกคน ในเขตพื้นที่ให้ได้รับสิทธิผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน คือ การมีอายุยืน การคุ้มครอง การส่งเสริม และการมีส่วนร่วม 2. ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะศูนย์สนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่และผู้นำชุมชน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน และผู้เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการอพส. และ อพส. 3. นิเทศให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแล อพส. ให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง 4. พัฒนาการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของ อพส. 5. ระดมเงินและทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของ อพส. 6. รักษาปริมาณและคุณภาพของ อพส. ให้เพียงพอแก่การดูแลช่วยเหลือ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ 7. ติดตาม/ประเมินผลการปฏิบัติงานของ อพส. และรายงานฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 8. ปฏิบัติหน้าที่ให้การดูแลช่วยเหลือ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิแก่ผู้สูงอายุเช่นเดียวกับ อพส.

องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
4.4 แนวปฏิบัติในการสนับสนุนของหุ้นส่วน 3 ฝ่าย	แนวปฏิบัติของหน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน 1. ริเริ่มการดำเนินงาน อพส. ในเขตพื้นที่เป้าหมาย 2. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงาน 3. ประสานงานกับหน่วยงานหลักที่ร่วมดำเนินงาน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน รวมทั้งเครือข่ายสนับสนุนต่างๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน 4. นิเทศงานแก่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 5. พัฒนาการดำเนินงาน 6. สนับสนุนเงินและทรัพยากรในการดำเนินงานด้านต่างๆ 7. ติดตาม/ประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวม และรายงานฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 8. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่อย่างน้อย 1 คน เป็นผู้ประสานงาน และปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง แนวปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1. ทำหน้าที่เป็นศูนย์สนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ อพส. และ อพส. อย่างใกล้ชิด สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง 2. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงาน อพส. ของหน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงานร่วมกับผู้นำชุมชน 3. นิเทศงานแก่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 4. สนับสนุนเงินและทรัพยากรต่างๆ ในการดำเนินงานของคณะกรรมการอพส. อพส. และผู้สูงอายุ

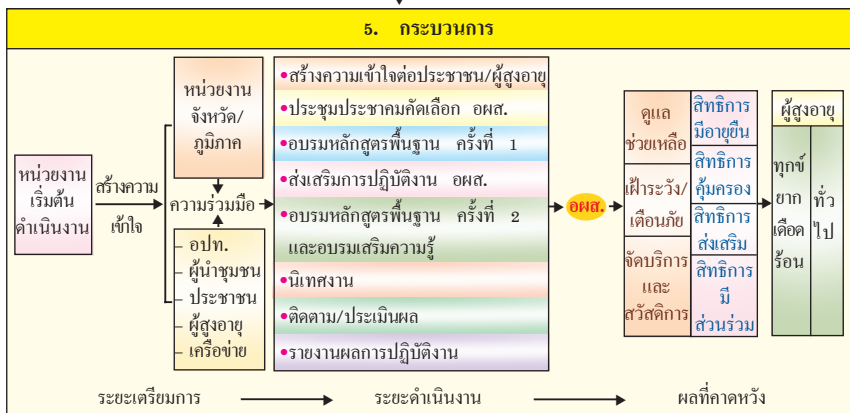
องค์ประกอบ	คุณลักษณะ
	5. อำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ เพื่อจัดการประชุมการพบปะของ อพส. และการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ 6. ติดตาม/ประเมินผลการดำเนินงานและรายงานฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 7. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่อย่างน้อย 1 คน เป็นผู้ประสานงานและปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง แนวปฏิบัติของผู้นำชุมชน 1. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เริ่มต้นดำเนินงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. ประสานกับหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ อพส. และ อพส. 3. นิเทศงานแก่คณะกรรมการ อพส. และ อพส. 4. พัฒนาการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของคณะกรรมการ อพส. และ อพส. 5. สนับสนุนเงินและทรัพยากร และอำนวยความสะดวก เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของคณะกรรมการ อพส. อพส. และผู้สูงอายุ 6. ติดตาม/ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ อพส. และ อพส. และรายงานฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

อุดมทัศน์ของตัวแบบ (Model)

การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน (อผส.)

1. ปรัชญา	2. เป้าหมาย	3. ฐานความคิด	4. หลักการ
ส่งเสริมสถาบันหลักและประชาชนให้การดูแลคุ้มครองสิทธิแก่ผู้สูงอายุในชุมชนอย่างถ้วนหน้า	ชุมชน/ท้องถิ่นให้การดูแลช่วยเหลือคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิทุกด้านแก่ผู้สูงอายุทุกคนในชุมชน	- ดูแลคุ้มครองสิทธิทุกด้านแก่ผู้สูงอายุทุกคนในชุมชน - การมีส่วนร่วมดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (รัฐ-เอกชน-ประชาชน- ผู้สูงอายุ) - รักษาวัฒนธรรมความเอื้ออาทรในสังคม - ส่งเสริมบทบาท อปท. ผู้นำชุมชน ประชาชน เครือข่ายให้ดูแลคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ - ให้การดูแลช่วยเหลือ เฝ้าระวัง เตือนภัย จัดบริการและสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุทุกคนในชุมชนให้ได้รับสิทธิทุกด้าน - ระบบงานและกลไกระดับปฐมนิเทศเป็นฐานการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุรวมถึงกลุ่มเป้าหมายอื่น	- ดูแลโดยชุมชน - หุ้นส่วน - การดูแลที่บ้าน - การดูแลระยะยาว - ทำอย่างมีแบบแผน - เพื่อสิทธิผู้สูงอายุ - ความพอเพียง - ตัวแทนจากชุมชน - ครอบคลุมถ้วนทั่ว - มีส่วนร่วม - รวมพลังทางสังคม - ดำรงสภาพ - การพัฒนา - ความยืดหยุ่น - เหมาะสมกับพื้นที่ - ความรับผิดชอบ

6. องค์ประกอบ

ผู้ปฏิบัติงาน - อผส. คณะกรรมการ อผส.	- ผู้สูงอายุทุกคนในชุมชน - กลุ่มที่ 1 มี 7 ประเภท - ขาดผู้ดูแล - ถูกทอดทิ้ง - ถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพัง - ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ - ถูกละเลยเพิกเฉย - ได้รับการดูแลไม่ถูกต้อง - ยากจน - กลุ่มที่ 2 ผู้สูงอายุอื่นในชุมชน	- การสนับสนุน - หน่วยงานหลักร่วมดำเนินงาน - หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน - อปท. - ผู้นำชุมชน - เครือข่ายสนับสนุน - การจัดระบบดำเนินงาน	- การดูแลช่วยเหลือ คุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ - องค์ความรู้ - กิจกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของ อผส. - แนวปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงาน - อผส. - คณะกรรมการ อผส. - แนวปฏิบัติของหุ้นส่วน 3 ฝ่าย - หน่วยงานเริ่มต้นดำเนินงาน - อปท. - ผู้นำชุมชน
--	--	---	--

ภาคผนวก

ผนวก ก

การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ

การดำเนินงานโครงการสนับสนุนการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชนในส่วนที่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ “สิทธิผู้สูงอายุ” ควรอธิบายความหมายให้อผส. และผู้ร่วมดำเนินงานทราบในขอบเขตความหมายของคำว่า “สิทธิ” โดยทั่วไปไม่ควรเน้นเจาะจงให้สอดคล้องกับสิทธิผู้สูงอายุที่บัญญัติไว้ในที่ใดที่หนึ่งเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้ อผส. และผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานไม่ถูกจำกัดกรอบความคิด แต่สามารถคิดสร้างสรรค์ ดำเนินการเพื่อให้เกิดการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิแก่ผู้สูงอายุได้ทุกเรื่อง และครอบคลุมถึงผู้สูงอายุได้ทุกคน ในทุกมิติของการดำรงชีพ รวมทั้งสามารถนำหลักศีลธรรม จารีตประเพณี หรือหลักคิดใดก็ตามที่จะก่อให้เกิดคุณค่าต่อการสนองและส่งเสริมสิทธิให้แก่ผู้สูงอายุมาร่วมใช้ด้วยโดยไม่มีข้อจำกัด แต่อย่างไรก็ตาม โครงการฯ ได้ประมวลสาระที่เกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุจากที่ต่างๆ มาใช้ในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นหลักการขององค์การสหประชาชาติ สำหรับผู้สูงอายุ (5 ด้าน 18 ประการ) ปฏิญญา

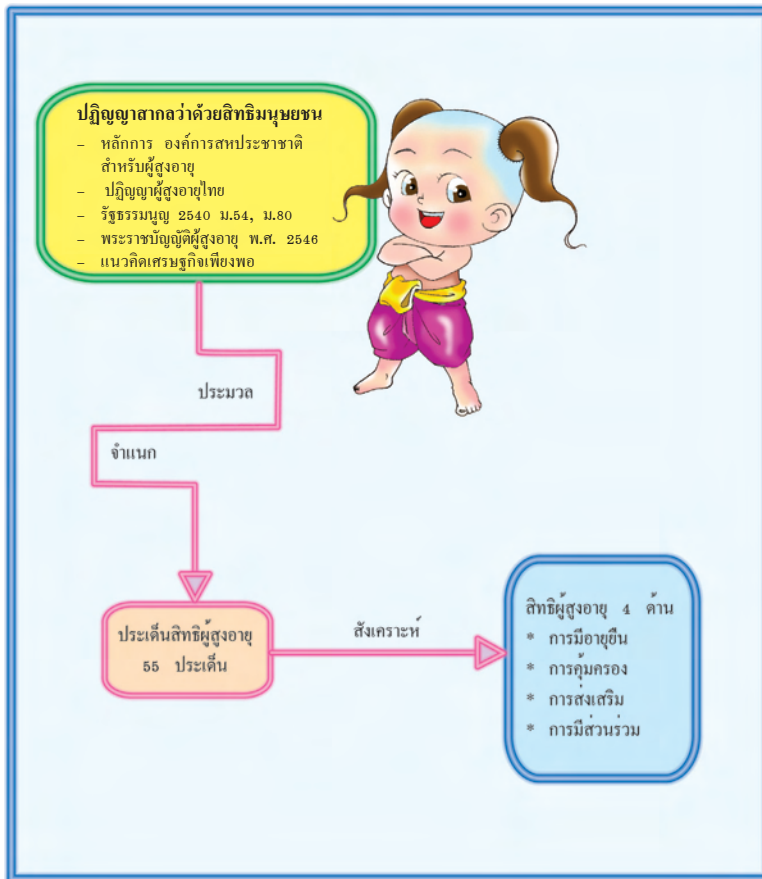
ผู้สูงอายุไทย (9 ประการ) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (5 ด้าน) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 54 และมาตรา 80 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาทำการประมวลและจำแนกออกเป็นประเด็นสิทธิผู้สูงอายุในแง่มุมต่างๆ ได้ 55 ประเด็นแล้วสังเคราะห์ให้เป็น “สิทธิผู้สูงอายุ 4 ด้าน” ใช้เป็นเนื้อหาอบรม ให้ความรู้แก่ อพส. และผู้เกี่ยวข้อง โดยถือเป็นแนวหลักในกระบวนการดำเนินงานให้เกิดการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุเป็นหลักคิดที่จดจำได้ง่ายของ อพส. ที่จะมองงานและสร้างเส้นทางวิธีทำงานให้เป็นการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิแก่ผู้สูงอายุและบังเกิดผลเพื่อเป้าหมายการลดทุกข์เสริมสร้างสุขแก่ผู้สูงอายุ ให้ได้รับการดูแลช่วยเหลือ คุ้มครอง และส่งเสริมให้ชีวิตมีคุณภาพที่ดี และอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตที่ดี มีหลักประกันในการดำรงตนอย่างมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี สิทธิผู้สูงอายุ 4 ด้าน คือ

- (1) การมีอายุยืน
- (2) การคุ้มครอง
- (3) การส่งเสริม
- (4) การมีส่วนร่วม

ทั้งนี้ สิทธิผู้สูงอายุในแต่ละด้านประกอบด้วย ประเด็นสิทธิต่างๆ ที่ค่อนข้างเกี่ยวข้องกับสิทธิในด้านนั้นๆ และประเด็นสิทธิแต่ละประเด็น อาจเข้าข่ายในสิทธิเพียง ด้านเดียวหรือหลายด้าน

สาระสำคัญเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุ ประกอบด้วย

1. ความหมายของสิทธิ
2. ประเด็นสิทธิผู้สูงอายุ 55 ประเด็น
3. สิทธิผู้สูงอายุ 4 ด้าน
4. หลักคิดเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุ

โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ความหมายของสิทธิ

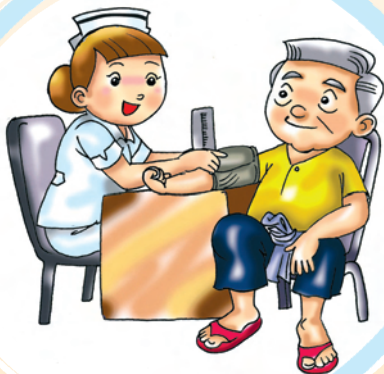
ในการดำเนินงานเพื่อการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน ถือความหมายของสิทธิผู้สูงอายุในขอบเขตกว้าง โดยมุ่งหมายให้มีความครอบคลุมถึงอำนาจ อันชอบธรรมทุกสิ่งที่คุณสูงอายุทุกคนพึงมีเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

สิทธิ หมายถึง ทุกสิ่งที่คุณติธรรมและเป็นสิ่งเฉพาะตัวของบุคคลที่มี หรือมีความสามารถที่จะมี

ทุกสิ่งที่คุณติธรรม = ทุกสิ่งที่เป็นความชอบธรรมตามกฎหมาย ศีลธรรม จารีตประเพณี วิถีประชา

เป็นสิ่งเฉพาะตัวของบุคคลที่มี = บุคคลแต่ละคนมีอำนาจเป็นเจ้าของสิทธิและสามารถใช้สิทธินั้นโดยตนเองได้

หรือมีความสามารถที่จะมี = บุคคลใดที่มีอำนาจเป็นเจ้าของสิทธิ หากยังไม่สามารถใช้สิทธินั้นได้ ต้องได้รับความช่วยเหลือ หรือมีผู้ช่วยกระทำ หรือกระทำแทน เพื่อให้ได้รับสิทธินั้น

ประเด็นสิทธิผู้สูงอายุ

ประกอบด้วย ประเด็นสิทธิผู้สูงอายุต่างๆ ที่เกี่ยวข้องครอบคลุมองค์รวมในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของผู้สูงอายุ ได้แก่

1. การมีชีวิตอยู่รอด อายุยืนยาว
2. การมีโภชนาการที่ดี
3. การมีอาหารเพียงพอต่อการบริโภคตลอดทั้งปี*
4. การป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพอนามัย
5. การเข้าถึงและได้รับบริการด้านสุขภาพอนามัย
6. การมีสุขภาพอนามัยดี*
7. การมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต
8. การดูแลเอาใจใส่และความรักจากครอบครัว
9. การได้รับการดูแลช่วยเหลือจากชุมชนและสังคม

10. การอยู่ถึงวาระสุดท้ายของชีวิตอย่างสงบและมีศักดิ์ศรี
11. การไม่ถูกละเมิด ล่วงล้ำ
12. การไม่ถูกทำร้าย
13. การไม่ถูกทอดทิ้ง
14. การไม่ถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพัง
15. การไม่ถูกละเลยเพิกเฉย
16. การได้รับการดูแลที่ถูกต้อง
17. การไม่ถูกเอาเปรียบ

18. การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ
19. การไม่ถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
20. การมีความสามารถในการดำรงชีวิต
21. การมีสวัสดิการในการดำรงชีวิต
22. การมีเงินพอซื้อสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต*
23. การมีโอกาสและเข้าถึงบริการทางสังคม
24. การรับรู้ข้อมูลและสาระที่เป็นประโยชน์
25. การได้อยู่กับสมาชิกในครอบครัว
26. การได้อยู่ในชุมชน
27. การเฝ้าระวังปัญหาความเดือดร้อนและภัยอันตรายต่างๆ

28. การแจ้งเตือนปัญหาและภัย
29. การได้รับการพิทักษ์ปกป้องสิทธิ
30. การคุ้มครองสวัสดิภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน
31. การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี*
32. การได้รับการดูแลช่วยเหลือจากสังคม
33. การมีสิทธิตามกฎหมาย
34. การมีสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต
ตามปฏิญญาและหลักการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
35. การได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมตามสถานภาพและ
ภูมิหลัง
36. การมีบทบาทในครอบครัว

37. การแสดงบทบาทในชุมชนและสังคม
38. การได้รับโอกาสในการเรียนรู้
39. การมีความสามารถดูแลช่วยเหลือตนเอง
40. การได้ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและสภาพร่างกาย
41. การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้สังคม
42. การได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม
43. การพัฒนาตนเอง
44. การมีความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรี
45. การได้รับความเคารพนับถือ
46. การมีชีวิตที่มีคุณค่า
47. การมีความพอใจที่จะอยู่แบบพอเพียง*
48. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว

- 49. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสังคม
- 50. การมีความสามัคคีในชุมชน*
- 51. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สูงอายุและบุคคลทุกวัย
- 52. การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกและมีบทบาทในกลุ่ม ชมรม องค์กร สถาบัน
- 53. การมีอำนาจตัดสินใจในเรื่องของตนเอง
- 54. การมีส่วนร่วมกำหนด ดำเนินการและตรวจสอบในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุ
- 55. การสร้างหลักประกันเพื่อการดูแลช่วยเหลือการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุ

หมายเหตุ * ข้อบ่งชี้ 6 ประการ ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงขั้นต้น

สิทธิผู้สูงอายุ

ประกอบด้วย สิทธิ 4 ประการ อันเป็นแนวช่องทางที่จะให้ อผส. และผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นหลักยึดถือ เพื่อดำเนินกระบวนการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุทุกคนในชุมชนได้รับการดูแลช่วยเหลือคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิในประเด็นต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน ได้แก่

1. การมีอายุยืน หมายถึง

สิทธิในการมีชีวิตอยู่รอด อายุยืนยาว การมีโภชนาการที่ดีการมีอาหารเพียงพอต่อการบริโภคตลอดทั้งปี การมีสุขภาพ อนามัยดี การป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพอนามัย การเข้าถึงและได้รับบริการด้านสุขภาพอนามัย สวัสดิการ ความมั่นคงในการดำรงชีวิต การดูแลเอาใจใส่ และความรักจากครอบครัว ชุมชน และสังคม การอยู่ถึงวาระสุดท้ายของชีวิตอย่างสงบและมีศักดิ์ศรี

2. การคุ้มครอง หมายถึง

สิทธิในการไม่ถูกละเมิด ไม่ถูกทำร้าย ไม่ถูกทอดทิ้ง ไม่ถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ไม่ถูกเอาเปรียบ ไม่ถูกละเลยเพิกเฉย ได้รับการดูแลที่ถูกต้อง การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ การไม่ถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ การมีความสามารถหรือรายได้เพียงพอต่อความจำเป็นในการดำรงชีวิต การได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ความปลอดภัยในการดำรงชีวิต การมีสวัสดิการในการดำรงชีวิต การมีโอกาสและเข้าถึงบริการทางสังคม การรับรู้ข้อมูลและสาระที่เป็นประโยชน์ การได้อยู่กับครอบครัว และชุมชน การเฝ้าระวัง การเตือนภัยและปัญหาการได้รับการพิทักษ์ ปกป้อง การคุ้มครองสวัสดิภาพ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน การได้รับการดูแลช่วยเหลือจากสังคม การมีสิทธิตามกฎหมาย ปฏิญญาและหลักการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ การได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมตามสภาพและภูมิหลัง

การส่งเสริม หมายถึง

สิทธิในการแสดงบทบาทในครอบครัว ชุมชน สังคม การได้รับโอกาสในการเรียนรู้ การมีความสามารถดูแลช่วยเหลือตนเอง การได้ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและสภาพร่างกาย การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้สังคม การได้รับคำตอบแทนที่เป็นธรรม การพัฒนาตนเอง การมีความภาคภูมิใจ การมีความพอใจที่จะอยู่แบบพอเพียง การได้รับความเคารพนับถือ การมีชีวิตที่มีคุณค่า

การมีส่วนร่วม หมายถึง

สิทธิในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ชุมชน และสังคม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สูงอายุและบุคคลทุกวัย การร่วมเป็นสมาชิกและมีบทบาทในกลุ่ม ชมรม องค์กร สถาบัน การมีความสามัคคีในชุมชน การมีอำนาจตรวจสอบในเรื่องสิทธิผู้สูงอายุ การมีอำนาจตัดสินใจในเรื่องของตนเอง การมีส่วนร่วมในนโยบายที่ส่งผลดีต่อผู้สูงอายุ การสร้างหลักประกัน เพื่อการดูแลช่วยเหลือ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้สูงอายุ

หลักคิดเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุ

1. ผู้สูงอายุทุกคนมีสิทธิ ซึ่งประกอบด้วย สิทธิ 4 ประการ คือ

- (1) การมีอายุยืน
- (2) การคุ้มครอง
- (3) การส่งเสริม
- (4) การมีส่วนร่วม

2. การยึดถือประโยชน์สูงสุดที่ผู้สูงอายุพึงได้รับ เป็นเป้าหมายสำคัญลำดับแรก ทั้งการดำเนินการที่

- (1) ให้ผู้สูงอายุทำเอง
- (2) การทำร่วมกับผู้สูงอายุ
- (3) การทำแทนผู้สูงอายุ

3. การยอมรับในสิทธิของผู้สูงอายุ คือ การดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ต้องตอบสนองต่อความจำเป็นและความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ โดยจะต้อง

- (1) กระทำและสนับสนุนการกระทำเพื่อสิทธิของผู้สูงอายุ
- (2) ไม่กระทำทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้สูงอายุ

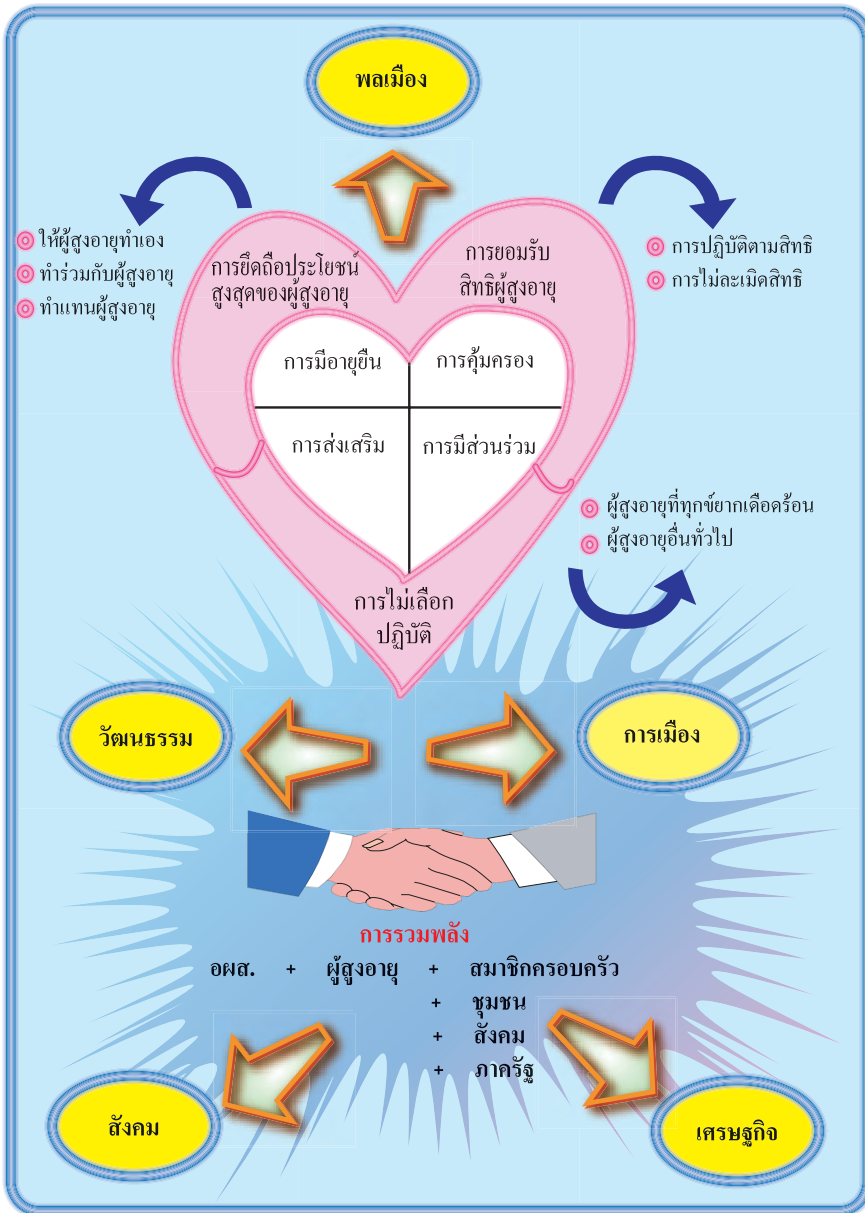
4. การไม่เลือกปฏิบัติ คือ การยอมรับในสิทธิของผู้สูงอายุทุกคนในชุมชนในทุกกรณีต่อผู้สูงอายุทุกคนในชุมชน ทั้ง 2 กลุ่ม คือ

- (1) ผู้สูงอายุที่ทุกข์ยากเดือดร้อน
- (2) ผู้สูงอายุอื่นทั่วไปในชุมชน

5. การรวมพลังทางสังคม ซึ่งได้แก่ ครอบครัว ชุมชน สังคม รัฐ และเอกชน รวมตลอดถึงผู้สูงอายุจะต้องช่วยกันสนับสนุนสิทธิทั้ง 4 ประการ ให้เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุทุกคนในชุมชนอย่างจริงจัง

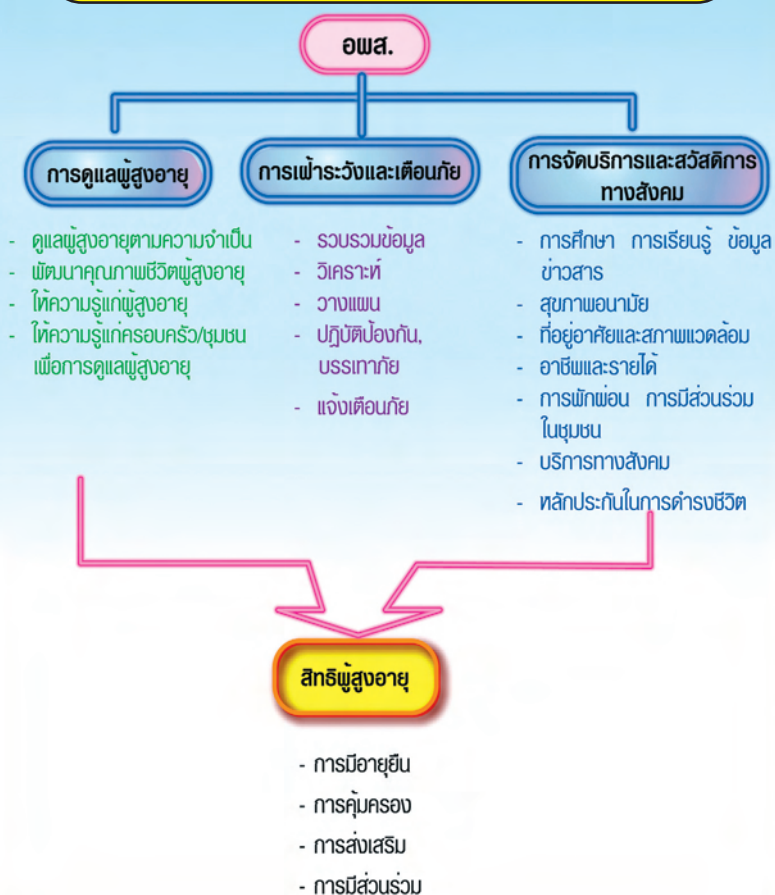

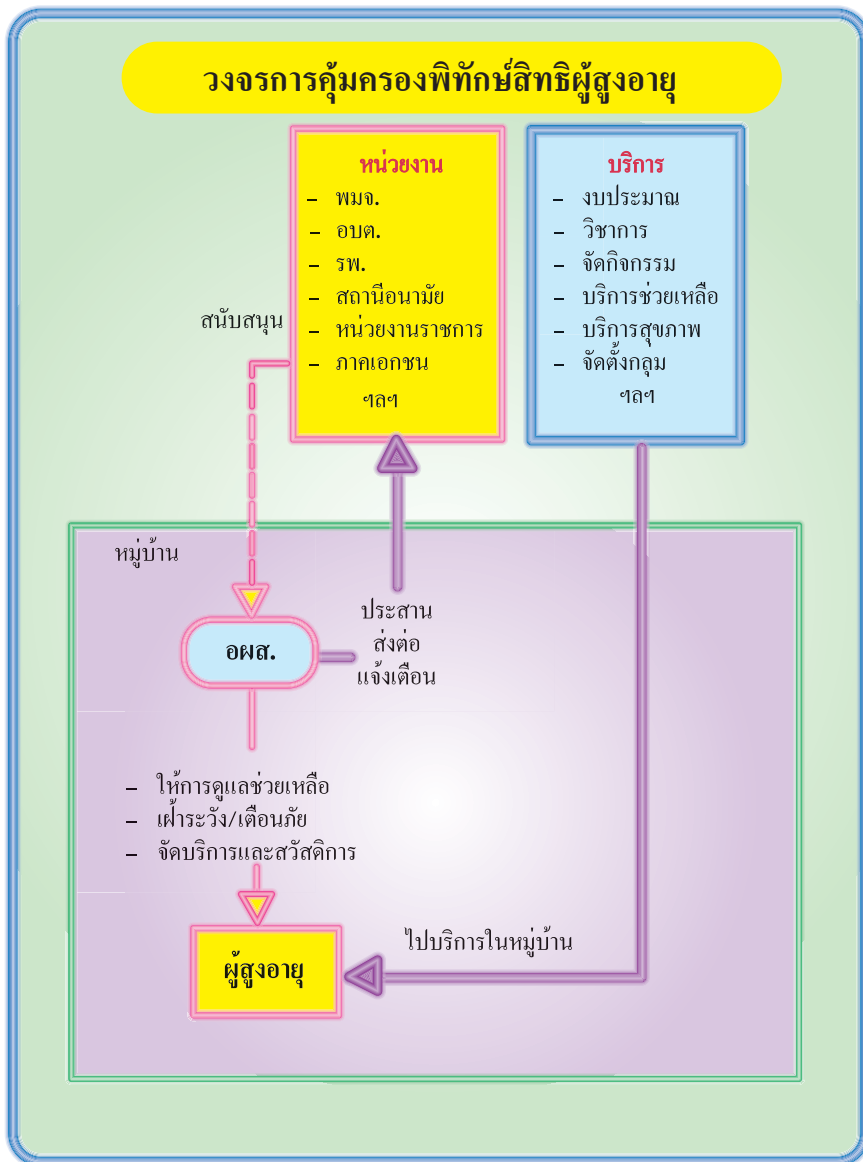

บทบาทหน้าที่ อพส.

ในการดูแลและคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน

หน้าที่และเป้าหมายของ อผส.

การดูแลช่วยเหลือ

การเฝ้าระวัง/เตือนภัย

การจัดบริการและสวัสดิการ

สิทธิผู้สูงอายุ

- การมีอายุยืน
- การคุ้มครอง
- การส่งเสริม
- การมีส่วนร่วม

สิทธิ +ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

พลเมือง

การเมือง

สังคม

เศรษฐกิจ

วัฒนธรรม

ผนวก ข

การจัดข้อมูล

อพส. : การดูแล/คุ้มครองและเฝ้าระวังผู้สูงอายุในหมู่บ้าน

ผู้สูงอายุทุกคนทั้งหมู่บ้าน		
	ผู้สูงอายุกลุ่มที่ 1	ผู้สูงอายุกลุ่มที่ 2
อพส. ➡		
อพส. ➡		
อพส. ➡		
อพส. ➡		
อพส. ➡		

ผนวก ก

แบบบันทึกและวิเคราะห์ปัญหาความเดือดร้อนหรือความต้องการช่วยเหลือ ของผู้สูงอายุรายบุคคล

- ชื่อผู้สูงอายุ (นาย, นาง, นางสาว).....อายุ.....ปี
- ที่อยู่ เลขที่.....หมู่ที่.....หมู่บ้าน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....
- อาชีพ ☐ ไม่มี
☐ มี (ระบุ).....
- สมาชิกในครอบครัว (เฉพาะที่อาศัยอยู่ร่วมกันจริงในบ้านพักหลังเดียวกันในปัจจุบัน)

ที่	ชื่อ - สกุล	เพศ	อายุ	การศึกษา	ความเกี่ยวข้องกับ ผู้สูงอายุ	อาชีพ	รายได้	สุขภาพ (ปกติ,พิการ, ป่วยเรื้อรัง)

- ลักษณะที่อยู่อาศัย ☐ ของตนเอง ☐ อาศัยอยู่กับลูกหลาน ☐ อาศัยในที่ของคนอื่น
- การได้รับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ
☐ ไม่ได้รับ
☐ ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
☐ ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ
- การได้รับความช่วยเหลือที่ผ่านมา
☐ ไม่เคยได้รับ
☐ เคยได้รับความช่วยเหลือ คือ
 -จาก.....
 -จาก.....
 -จาก.....
 -จาก.....
 -จาก.....

8. สภาพปัญหาความเดือดร้อน/ความต้องการ

- (1)
- (2)
- (3)
- (4)
- (5)

9. วิธีการที่ควรให้ความช่วยเหลือตามปัญหาความเดือดร้อน/ความต้องการตามข้อ 8

- (1)
- (2)
- (3)
- (4)
- (5)

10. สิ่งที่หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้การช่วยเหลือหรือให้บริการ

หน่วยงาน/ผู้เกี่ยวข้อง	สิ่งที่ควรให้การช่วยเหลือ/ให้บริการ
☐ คณะกรรมการ อผส. และ อผส. ☐ สมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุ ☐ กรรมการหมู่บ้าน ☐ เพื่อนบ้าน/คนในชุมชน ☐ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ☐ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ☐ เทศบาล ☐ สถานีอนามัยตำบล ☐ โรงพยาบาล ☐ กองทุนหมู่บ้าน ☐ กลุ่ม..... ☐ สถานีตำรวจ ☐ อื่น ๆ	

ลงชื่อ.....

(.....)

อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผนวก ง

แบบบันทึกสรุปผลการช่วยเหลือ/ให้บริการตามปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของผู้สูงอายุ รายหมู่บ้าน

หมู่ที่..... หมู่บ้าน.....

ประจำเดือน..... พ.ศ.

ที่	ชื่อ - สกุล ผู้สูงอายุ	อายุ	บ้านเลขที่	สภาพปัญหาความเดือดร้อน/ ความต้องการ	การให้ความช่วยเหลือ		วัน เดือน ปี ที่ช่วยเหลือ
					หน่วยงาน	การช่วยเหลือ	

ลงชื่อ

(.....)

กรรมการอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน

วันที่...../...../.....

ผนวก จ
หลักสูตรพื้นฐานเพื่อเป็น อพส.

ชื่อวิชา	วัตถุประสงค์	กรอบเนื้อหา	วิธีการ/สื่อ (ถ้ามี)	ระยะเวลา
1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ผู้สูงอายุในภาพรวมของประเทศ และจังหวัดที่อบรม	- ประมาณการจำนวนและแนวโน้มสถานการณ์ผู้สูงอายุ - ปัญหาของผู้สูงอายุ - นโยบายและมาตรการของรัฐบาลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	- การบรรยาย - เอกสาร (วิทยากร 1 คน)	1 ชั่วโมง (ทฤษฎี)
2. แนวคิดเรื่องผู้สูงอายุ และการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ	เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุตามวัย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม	- ความหมายของผู้สูงอายุ - แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ - การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้สูงอายุ - ภาวะสุขภาพโรค และอุบัติเหตุที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ	- การบรรยาย - ภาพวิดีโอ สไลด์ - เอกสาร (วิทยากร 2 คน)	1 ชั่วโมง (ทฤษฎี)
3. จิตวิทยาผู้สูงอายุ	เพื่อให้เห็นความสำคัญ ในการดูแลผู้สูงอายุ และเข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ	- จิตวิทยาของคนในวัยผู้สูงอายุ - จิตวิทยาเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ	- การบรรยาย - ภาพวิดีโอ - เอกสาร (วิทยากร 1 คน)	1 ชั่วโมง (ทฤษฎี)

ข้อวิชา	วัตถุประสงค์	กรอบเนื้อหา	วิธีการ/สื่อ (ถ้ามี)	ระยะเวลา
4. การเสริมสร้างสุขภาพผู้สูงอายุ	- เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลผู้สูงอายุในกิจกรรมประจำวัน - เพื่อให้สามารถดูแลผู้สูงอายุได้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละบุคคล	- การดูแลและรักษาสุขภาพร่างกายและจิตใจทั่วไป - การพักผ่อนและการนอน - การช่วยทำความสะอาดร่างกายและการแต่งตัว - การดูแลเรื่องอาหารและการรับประทานอาหาร - การเปลี่ยนแปลงอวัยวะและการเคลื่อนย้าย - การดูแลเรื่องการขับถ่าย - การป้องกันอุบัติเหตุ - การดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ	- การบรรยาย - การสาธิต - การฝึกปฏิบัติ - เอกสาร - อุปกรณ์ประกอบ - การสาธิต/การฝึกปฏิบัติ (วิทยากร 2-5 คน)	2 ชั่วโมง
5. การฝึกทักษะในการดูแลผู้สูงอายุ	- เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการดูแล การฟื้นฟูผู้สูงอายุขั้นพื้นฐาน - เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามการดูแลผู้สูงอายุได้ถูกต้องและเหมาะสม	- การจัดสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุ - การออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ - การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ เช่น อ่านหนังสือให้ฟัง ดูโทรทัศน์ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ฯลฯ - การจัดกิจกรรมทางศาสนา - การช่วยบรรเทาความวิตกกังวลในผู้สูงอายุ	- การบรรยาย - การสาธิต - การฝึกปฏิบัติ - เอกสาร - อุปกรณ์ประกอบ - การสาธิต/การฝึกปฏิบัติ (วิทยากร 2 - 5 คน)	2 ชั่วโมง (ทฤษฎี 30 นาที ปฏิบัติ 1 ชั่วโมง)

ชื่อวิชา	วัตถุประสงค์	กรอบเนื้อหา	วิธีการ/สื่อ (ถ้ามี)	ระยะเวลา
6. การศึกษาพยาบาล ขั้นพื้นฐานสำหรับผู้ สูงอายุ	- เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฐมพยาบาล และดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะเจ็บป่วยได้ - เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจต่อคุณธรรม จริยธรรม ในการดูแลผู้สูงอายุ	- การใช้ยาในผู้สูงอายุ - การปฐมพยาบาลเบื้องต้น - การดูแลบาดแผลทั่วไป - การสังเกตอาการผิดปกติในผู้สูงอายุ - การส่งร่างกายและจิตใจ ทางด้านร่างกายและจิตใจ - การส่งผู้สูงอายุไปโรงพยาบาล หรือ สถานีอนามัย	- การบรรยาย - การสาธิต - การฝึกปฏิบัติ - เอกสาร - อุปกรณ์ประกอบ - การสาธิต/การฝึกปฏิบัติ (วิทยากร 2 - 5 คน)	2 ชั่วโมง (ทฤษฎี 45 นาที ปฏิบัติ 1 ชั่วโมง 1 ชั่วโมง 15 นาที)
7. คุณธรรม จริยธรรม ในการดูแลผู้สูงอายุ	- เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาท ความรับผิดชอบของครอบครัว และชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ - เพื่อเป็นแนวทางให้อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน กระตุ้น จูงใจ	- คุณธรรม จริยธรรมในการดูแลผู้สูงอายุ - บทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบของครอบครัว และชุมชนต่อการดูแลผู้สูงอายุ - การดูแลผู้สูงอายุในวาระสุดท้ายของชีวิต	- ปาฐกถาธรรม (วิทยากร 1 คนควรเป็นพระสงฆ์ หรือผู้นำทางศาสนา ที่ต้องถนัดให้ความเคารพนับถือ)	1 ชั่วโมง (ทฤษฎี)

ชื่อวิชา	วัตถุประสงค์	กรอบเนื้อหา	วิธีการ/สื่อ (ถ้ามี)	ระยะเวลา
8. บริการและเครือข่าย งานผู้สูงอายุ	- เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องบริการและเครือข่ายเกื้อหนุนทางสังคม สำหรับผู้สูงอายุ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม - เพื่อให้ทราบแนวทางติดต่อประสานงานและแสวงหาการสนับสนุนในการดำเนินงานและแสวงหาการสนับสนุนในการให้บริการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ - เพื่อให้ทราบแนวทางการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และการแสดงบทบาทต่อการพัฒนาชุมชน - เพื่อให้ทราบแนวทางการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่และเสริมสร้างศักยภาพของผู้สูงอายุ	- ข้อมูลหน่วยงานและการให้บริการสำหรับผู้สูงอายุของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม - แนวทางการติดต่อประสานงานและการแสวงหาการสนับสนุนจากเครือข่าย - เกื้อหนุนทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ - แนวทางการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และการแสดงบทบาทต่อการพัฒนาชุมชน - แนวทางการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีการรวมตัวเสริมสร้างพลังในลักษณะต่างๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มอาชีพ ฯลฯ - แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมและมีบทบาทต่อการดูแลผู้สูงอายุ	- การบรรยาย - การประชุมกลุ่ม - วัสดุทัศน/สไลด์ - เอกสาร(วิทยากร 1 คน)	1 ชั่วโมง (ทฤษฎี)

ข้อวิชา	วัตถุประสงค์	กรอบเนื้อหา	วิธีการ/สื่อ (ถ้ามี)	ระยะเวลา
9. บทบาท อพส.	- เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกันถึงความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของ อพส. - เพื่อให้เกิดแรงงูใจในการทำหน้าที่ อพส. - เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ และสามารถปรับตัวเข้ากับผู้สูงอายุได้	- แนวคิดเกี่ยวกับงานอาสาสมัครทั่วไป - บทบาท หน้าที่ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ อพส. - ทักษะปฏิบัติงานของ อพส. เช่น การสื่อสาร การให้คำปรึกษา การสัมผัส การค้นหา และประเมินสภาพปัญหาและสิทธิ ฯลฯ - เทคนิคการประสานทรัพยากร การส่งต่อการทำงาน กับเครือข่ายดำเนินงาน - ทัศนคติและการปรับตัวของ อพส. ต่อผู้สูงอายุ - การสร้างความภาคภูมิใจและคุณค่าใน อพส. - การบริหารจัดการและการรวมพลังของ อพส.	- การบรรยาย - การฝึกปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม - การประชุมกลุ่ม - เอกสาร - (วิทยากร 1 - 2 คน)	1 ชั่วโมง (ทฤษฎี 30 นาที ปฏิบัติ 30 นาที)
10. การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ	- เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจด้านการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ - เพื่อให้ทราบแนวทางการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน	- ความหมายของการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ - สถานการณ์ สภาพปัญหา และแนวโน้มที่ควรดำเนินการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ - พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 - นโยบายและมาตรการของรัฐบาลเกี่ยวกับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ - แนวทางการปฏิบัติในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน	- การประชุมกลุ่ม - เอกสาร - (วิทยากร 1 - 2 คน)	1 ชั่วโมง 30 นาที

ข้อวิชา	วัตถุประสงค์	กรอบเนื้อหา	วิธีการ/สื่อ (ถ้ามี)	ระยะเวลา
1.1. ลักษณะการปฏิบัติหน้าที่การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิ	- เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิได้ - เพื่อให้มีความรู้ในการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ผู้สูงอายุ	- กระบวนการยุติธรรมกับการคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ - สิทธิที่เกี่ยวข้อง เช่น สิทธิพลเมือง สิทธิมนุษยชน สิทธิตามกฎหมาย ฯลฯ - กระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิ	- การบรรยาย - การประชุมกลุ่ม - เอกสาร (วิทยากร 1 คน)	1 ชั่วโมง
1.2. การศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ผู้สูงอายุ	- เพื่อให้สามารถจำแนกประเภทปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ - ต้องการของผู้สูงอายุในชุมชน - เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้สูงอายุ	- ประเภทปัญหา และความต้องการของผู้สูงอายุ - ขั้นตอนและกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล - การนำข้อมูลผู้สูงอายุไปใช้ประโยชน์ - ปัญหาในชุมชนที่อาจก่อผลกระทบต่อผู้สูงอายุ - การจัดทำข้อมูลการดูแลผู้สูงอายุสูงอายุนักในชุมชน	- การบรรยาย - การฝึกปฏิบัติ - เอกสาร (วิทยากร 1 – 2 คน)	1 ชั่วโมง

ข้อวิชา	วัตถุประสงค์	กรอบเนื้อหา	วิธีการ/สื่อ (ถ้ามี)	ระยะเวลา
13. ความรู้เกี่ยวกับระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	- เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม - เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติในการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม สำหรับผู้สูงอายุ	- แนวคิดเกี่ยวกับระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม - วิธีการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ - การติดต่อประสานงานกับผู้สูงอายุ - การติดต่อประสานงานกับผู้สูงอายุ - การประเมินระดับปัญหา การสังเกตปัญหาการป้องกัน และแก้ไขปัญหา	- การบรรยาย - เอกสาร (วิทยากร 1 - 2 คน)	1 ชั่วโมง 30 นาที
14. ความรู้การจัดบริการและสวัสดิการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	- เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การจัดบริการและสวัสดิการทางสังคม - เพื่อให้มีความเข้าใจรูปแบบการจัดบริการและสวัสดิการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	- ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการและสวัสดิการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน - บทบาทและวิธีการของรัฐบาลในการจัดการและสวัสดิการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ - รูปแบบ วิธีการ การจัดบริการและสวัสดิการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนที่เหมาะสม	- การบรรยาย - เอกสาร (วิทยากร 1 - 2 คน)	1 ชั่วโมง

ผนวก จ

คำแนะนำในการเขียนโครงการ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

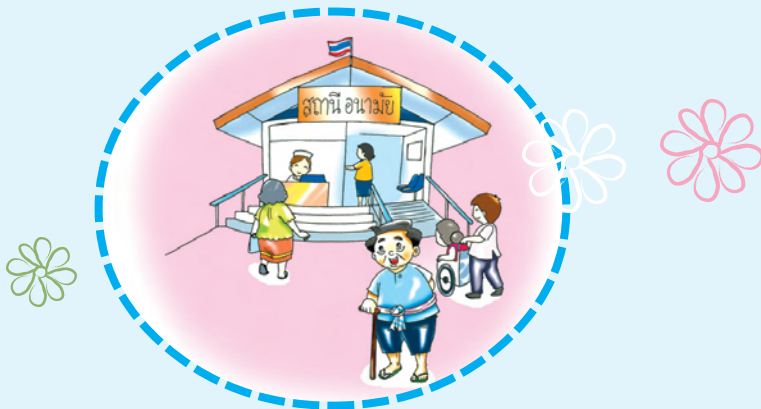
โครงการ หมายถึง การวางแผนล่วงหน้าที่จะจัดทำขึ้นอย่างมีระบบ ที่ต้องใช้งบประมาณ หรือทรัพยากรในการดำเนินงาน และคาดหวังที่จะได้ผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า การเขียนโครงการจึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการวางแผนที่จะทำให้การดำเนินงานคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ลักษณะของโครงการที่ดี

1. สามารถแก้ปัญหาของผู้สูงอายุ และพัฒนาชีวิตผู้สูงอายุ รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ อพส. ได้
2. มีรายละเอียด วัตถุประสงค์ เป้าหมายต่าง ๆ ชัดเจน สามารถดำเนินงานได้
3. รายละเอียดของโครงการมีความต่อเนื่อง สอดคล้องสัมพันธ์กัน
4. ตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุ ชุมชน และ อพส.
5. ปฏิบัติแล้วสอดคล้องกับความมุ่งหมายในการดำเนินงาน อพส.
6. กำหนดขึ้นอย่างมีข้อมูลความจริง และเป็นข้อมูลที่ได้รับการวิเคราะห์อย่างรอบคอบ
7. เป็นเรื่องที่สมควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ ฯลฯ
8. มีระยะเวลาในการดำเนินงานแน่นอน ระบุวันเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด
9. สามารถติดตามประเมินผลได้

รูปแบบการเขียนโครงการ

การเขียนโครงการจะประกอบด้วย

1. ชื่อโครงการ เป็นการระบุเพื่อให้ทราบถึงแนวทางปฏิบัติ และการคาดหวังผลตอบแทนที่สืบเนื่องจากการปฏิบัติโครงการ ตลอดจนทิศทางการดำเนินโครงการนั้น

2. หลักการและเหตุผล เป็นการระบุถึงสภาพปัญหา และความจำเป็นในการจัดทำโครงการขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

3. วัตถุประสงค์โครงการ เป็นการแสดงให้เห็นถึงสิ่ง หรือผลงานที่เป็นจุดหมายปลายทางที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนั้น การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ดีจะเป็นการช่วยให้การกำหนดขั้นตอนสำหรับปฏิบัติเป็นไปอย่างรัดกุม การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ดีควรประกอบด้วยองค์ประกอบที่เรียกว่า “SMART”

S = Sensible (เป็นไปได้) วัตถุประสงค์ที่ดีจะต้องมีความเป็นไปได้

M = Measurable (วัดได้) วัตถุประสงค์ที่ดี จะต้องสามารถวัดและประเมินผลได้

A = Attainable (ระบุสิ่งที่ต้องการ) วัตถุประสงค์ที่ดี จะต้องระบุสิ่งที่ต้องการดำเนินงานอย่างชัดเจนและเฉพาะเจาะจงมากที่สุด

R = Reasonable (เป็นเหตุเป็นผล) วัตถุประสงค์ที่ดีจะต้องมีความเป็นเหตุเป็นผลในการปฏิบัติงาน

T = Time (เวลา) วัตถุประสงค์ที่ดีจะต้องมีขอบเขตของเวลาที่แน่นอนในการปฏิบัติงาน

4. กลุ่มเป้าหมาย ระบุกลุ่มเป้าหมายและจำนวนให้ชัดเจน ใครคือผู้ที่ได้รับผลดีจากโครงการนี้ จำนวนผู้ที่ได้รับผลดีจากโครงการนี้

5. สถานที่ดำเนินการ ระบุสถานที่ดำเนินการโครงการ ระบุพื้นที่โดยระบุหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด

6. ระยะเวลาดำเนินการโครงการ เป็นการกำหนดช่วงเวลาการปฏิบัติโครงการ ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นปฏิบัติโครงการจนถึงการสิ้นสุดโครงการนั้น

7. วิธีดำเนินการ ควรแสดงถึงกิจกรรมและกระบวนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แสดงรายละเอียดกิจกรรมเพียงพอ และมีกำหนดระยะเวลาของแต่ละกิจกรรมที่สมเหตุสมผล และควรมีกิจกรรมต่อเนื่อง หากเป็นโครงการที่มีการฝึกอบรม คุณาน จะต้องมีการต่อเนื่องที่จะส่งผลต่อการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุ

การเขียนวิธีดำเนินการ ให้แจกแจงดังนี้

- ขั้นตอนเตรียมการ
- ขั้นตอนดำเนินงาน
- กิจกรรมที่จะดำเนินงานตามโครงการ

8. งบประมาณ งบประมาณหรือค่าใช้จ่ายของโครงการนับเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการปฏิบัติโครงการ โดยทั่วไปมีองค์ประกอบ ดังนี้

8.1 ยอดรวมค่าใช้จ่ายทั้งโครงการ

8.2 ค่าใช้จ่ายของแต่ละกิจกรรมหรือแต่ละช่วงเวลา พร้อมทั้งรายละเอียดค่าใช้จ่าย

9. การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการ และพิจารณาปัจจัยให้ทราบถึงจุดเด่นหรือจุดด้อยของโครงการนั้น

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการที่โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติโครงการสามารถแสดงให้เห็นผลที่เป็นประโยชน์ทางตรง ทางอ้อม

บรรณานุกรม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. พิมพ์ครั้งที่ 3. เจ. เอส. การพิมพ์, กรุงเทพฯ, 2547.

กองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์. ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย. มปท., กรุงเทพฯ, 2542.

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ สำนักงานกรัฐมนตรี. แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564). โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, กรุงเทพฯ, 2545.

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ, รายงานผลการดำเนินงาน โครงการนำร่องอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (Home Care). มปท., กรุงเทพฯ. 2547.

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ, หลักการขององค์การสหประชาชาติ สำหรับผู้สูงอายุ. มปท., มปป.(เอกสารเผยแพร่).

อำพล เสนาณรงค์, พระราชดำริเรื่องแหล่งน้ำและเรื่องทฤษฎีใหม่. มปท. 2539 (เอกสารเผยแพร่).

United Nation Information Services, ESCAP. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน. มปท., 1998 (เอกสารเผยแพร่).

[illegible]

.....

.....

.....

.....

ต่อไปในวันข้างหน้า
ทุกคนก็ต้องเป็นผู้สูงอายุ
และในวันหนึ่งเราก็ได้ปฏิบัติต่อ
พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย
ด้วยความตั้งใจดีแล้ว
เมื่อถึงเวลานั้น...
เวลาที่ตนเองเป็นผู้สูงอายุ
จะไม่รู้สึกเสียใจเลย
แต่จะภาคภูมิใจและเปี่ยมสุขใจมากที่สุด
ที่ได้เคยดูแลเอาใจใส่
ผู้สูงอายุในครอบครัวมาอย่างดีที่สุด
และได้แสดงความรักความกตัญญูต่อเขาที่เต็มที่แล้ว
เมื่อถึงเวลานั้นก็จะรู้ดีว่า
ผู้สูงอายุต้องการอย่างไร
และต้องการอะไร

ศาสตราจารย์นายแพทย์เสนอ อินทรสุขศรี

คู่มือการดำเนินงาน
การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน

This image shows a full page of white paper with horizontal blue dashed lines, typical of primary school handwriting practice paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

.....

.....

.....

.....

คู่มือการดำเนินงาน
การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้บริโภคในชุมชน

This image shows a full page of primary-ruled notebook paper. It features ten sets of horizontal lines across the page. Each set consists of a solid light blue top line, a dashed light blue middle line, and a solid light blue bottom line, providing a guide for letter height and placement. The background is white, and there are no margins or other markings present.

.....

.....

.....

.....